

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. generała broni K. Świerczewskiego

INSTYTUT ORGANIZACJI I TECHNIKI DOWODZENIA

DE PÓTYKO  
SŁUBOWEGO



Egz. Nr

STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZAKRES  
OBOWIĄZKÓW ORGANÓW DOWODZENIA  
ARMII OGÓLNOWOJSKOWEJ

(Studium wstępne)

1-57



ARCHIWUM  
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ  
KADRY  
im. gen. broni K. Świerczewskiego

36455

9 sierpień

WARSZAWA

SIERPIEŃ

1966

stron. 49  
roz. 18 str.



AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO  
im. generała broni K. Świerczewskiego

INSTYTUT ORGANIZACJI I TECHNIKI DOWODZENIA

DO WYTKO  
SZKOLENIA



Egz. Nr 1

STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZAKRES  
OBOWIĄZKÓW ORGANÓW DOWODZENIA  
ARMII OGÓLNOWOJSKOWEJ

(Studium wstępne)

157



ARCHIWUM  
BIBLIOTEKI SZKOLENIA  
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO  
im. gen. broni K. Świerczewskiego  
836955

9 s. skrócił

WARSZAWA

SIERPIEŃ

1966

stron: 49  
rozł. 18 str.

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO  
im. gen. broni K. Świerczewskiego

---

Instytut Organizacji i Techniki Dowodzenia

*Inskl. prot. 12657.*

DO WYTYKU  
WARSZAWA

T A J N E

Egz.nr. ....

1

STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZAKRES OBOWIĄZKÓW  
ORGANÓW DOWODZENIA ARMII OGÓLNOWOJSKOWEJ.

/ Studium wstępne /



---

WARSZAWA

SIERPIEŃ

1966 r.

ARCHIWUM  
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ  
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO  
im. gen. broni K. Świerczewskiego

036455

2

Praca wykonana pod kierunkiem ppłk dypl. mgra Bolesława MORAWSKIEGO przez zespół oficerów w składzie : ppłk dypl. Ignacy SZPILBERG, ppłk Antoni MELCER, mjr mgr Jan NOWAKOWSKI, mjr dypl. Wojciech WIĘCKOWSKI, kpt. mgr inż. Eugeniusz DUDEK.

Przygotowując niniejszy materiał, zespół autorski oparł się przede wszystkim na następujących wydawnictwach akademickich :

1. Struktura organizacyjna organów dowodzenia Armii, Frontu, Grupy Operacyjnej /projekt / W-wa marzec 1966r. - opracował zespół autorski w składzie : płk dr Antoni RUNIEWICZ, płk dypl. Marian JANKOWSKI, ppłk dypl. mgr Bolesław MORAWSKI.
2. Perspektywiczna struktura organizacyjna organów dowodzenia Związków Operacyjnych, W-wa, lipiec 1966r. - opracował zespół autorski w składzie : płk dr A. RUNIEWICZ, płk dr E. BESEN, płk dypl. M. JANKOWSKI, ppłk dypl. mgr B. MORAWSKI, ppłk dypl. J. SZPILBERG, ppłk dypl. S. PIOTROWSKI, ppłk mgr inż. F. SMÓLKO, ppłk SZCZERBOWSKI, mjr mgr J. NOWAKOWSKI, mjr dypl. A. HORAK, kpt. mgr inż. E. DUDEK, kpt. inż. Z. NAWROCKI.

T R E Ś Ć  
=====

WSTĘP .....	Str. 5
1. ZASADNICZE ZAŁOŻENIA DO STUDIUM STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ ORGANÓW DOWODZENIA ARMII .....	6
2. ZASADNICZE OBOWIĄZKI I CZYNNOŚCI POSZCZEGÓLNYCH KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH DOWÓDZTWA ARMII .....	12
2.1. Dowództwo armii .....	12
2.2. Sztab armii .....	13
2.2.1. Oddział operacyjny .....	16
2.2.2. Oddział rozpoznawczy .....	19
2.2.3. Oddział łączności .....	21
2.2.4. Oddział zabezpieczenia działań wojsk ....	24
2.2.5. Oddział kadr i uzupełnień ,.....	27
2.2.6. Komenda stanowiska dowodzenia .....	28
2.3. Oddział środków rażenia .....	29
2.3A. Zespół stanowiska współdziałania lotniczego / SWL / .....	31
2.4. Oddział obrony przeciwlotniczej .....	32
2.5. Oddział polityczny .....	34
2.6. Oddział wojskowej służby wewnętrznej /WSW/.....	37
2.7. Organa sprawiedliwości .....	37
2.8. Kwatermistrzostwo .....	39
2.8.1. Kwatermistrzowska grupa operacyjna .....	40
2.8.2. Oddział organizacji pracy tyłów .....	40
2.8.3. Oddział organizacji przewozów i kierowania ruchem .....	41
2.8.4. Oddział organizacji zaopatrzenia .....	42
2.8.5. Oddział organizacji obsługi technicznej .....	43
2.8.6. Oddział służby medycznej .....	44
2.8.7. Oddział kierowania RBA .....	44
2.8.8. Komenda kwatermistrzowskiego stanowiska dowodzenia /KSD/.....	45

ZAŁĄCZNIKI :

- Nr 1. Struktura organizacyjna dowództwa  
armii .....
- Nr 2. Ogólne zestawienie stanu osobowego  
dowództwa armii .....
- Nr 3. Schemat organizacyjny oddziałów i zespo-  
łów roboczych dowództwa armii .....
- Nr 4. Struktura organizacyjna dowództwa DZ ...
- Nr 5. Struktura organizacyjna dowództwa  
KA /NRF/ .....
- Nr 6. Zakres zadań i obowiązków dowództwa  
armii.....
- Nr 7. Ideowy model zbierania informacji .....
- Nr 8. Ideowy model SD i ich przesunięcia  
w kompleksowym systemie dowodzenia .....
- Nr 9. Schemat organizacji osiowo-rokadowego  
systemu łączności .....
- Nr 10. Schemat kompleksowego wykorzystania  
środków łączności do przekazywania  
informacji .....

W S T Ę P.

=====

Komenda ASG powierzyła Instytutowi Organizacji i Techniki Dowodzenia opracowanie struktury organizacyjnej organów dowodzenia armii, jako wstępnego studium do dalszych badań nad strukturami organizacyjnymi związków operacyjnych i taktycznych. Zespół autorski wykorzystał dotychczasowe opracowania ASG w tej dziedzinie oraz przedstawił własne poglądy w tym zakresie. Niniejsze studium ma służyć jako podstawa do pracy oficerów biorących udział w ćwiczeniach ASG w 1966r. Jednocześnie będzie ono podstawą do dalszych badań i doświadczeń prowadzonych przez Instytut Organizacji i Techniki Dowodzenia w zakresie struktur organizacyjnych organów dowodzenia związków operacyjnych i taktycznych. Ponadto w 1967r. będzie zorganizowane ćwiczenie pokazowe dla kierowniczej kadry Wojska Polskiego na temat "Mechanizacja i automatyzacja dowodzenia z wykorzystaniem EMC w ogniwie armia - dywizja", w czasie którego koncepcje zawarte w tym studium będą podane weryfikacji.

W pracy omówiono tylko zasadnicze problemy, nie wnikając w szczegóły i z tego właśnie względu nie może być ona traktowana jako wykład poglądów ostatecznie sprecyzowanych.

Oddając niniejszą pracę do rąk oficerów ASG liczymy się z tym, że oficerowie ustosunkują się do omawianych w niej problemów krytycznie, a jednocześnie twórczo. Przekazane do Instytutu Organizacji i Techniki Dowodzenia uwagi oraz propozycje odnośnie struktury organizacyjnej, zakresu zadań i obowiązków organów dowodzenia armii będą stanowiły podstawę do gruntownej analizy i dalszych badań w tym kierunku.

SZEF INSTYTUTU  
ORGANIZACJI I TECHNIKI DOWODZENIA

plk dypl. Jan ORZECZOWSKI

## 1. ZASADNICZE ZAŁOŻENIA DO STUDIUM STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ ORGANÓW DOWODZENIA ARMII.

Treść i metody dowodzenia oraz struktura organów dowodzenia muszą odpowiadać nowym zadaniom i warunkom przyszłej wojny. Jednym z podstawowych warunków sprawnego działania dowództwa armii w przyszłych operacjach, jest jego wcześniejsze / jeszcze w okresie pokojowym / zorganizowanie i przygotowanie, które polegałoby przede wszystkim na odpowiednim wyszkoleniu i wyposażeniu organów dowodzenia w najwyższej jakości techniczne środki dowodzenia.

Akademia Sztabu Generalnego, doceniając znaczenie wspomnianego problemu, prowadzi od kilku lat w ramach swych prac naukowo-badawczych studia nad aktualną strukturą organizacyjną dowództw związków operacyjnych i taktycznych. Wyniki tych studiów stanowiących obecnie zasadniczą pracę jednego z zakładów Instytutu Organizacji i Techniki Dowodzenia mają wyjaśnić wiele bieżących i przyszłych zagadnień dotyczących dowodzenia wojskami.

Aktualnie istniejące w naszych Siłach Zbrojnych formy organizacyjne organów dowodzenia armii są w zasadzie wyrazem potrzeb w zakresie dowodzenia wojskami z okresu drugiej wojny światowej.

Struktura organizacyjna organów dowodzenia armii powinna odpowiadać zasadniczym kierunkom pracy w dziedzinie dowodzenia związkami taktycznymi oraz stwarzać możliwości optymalizacji procesów dowodzenia. Obiektywna analiza działalności dowództwa armii wykazała wyraźną potrzebę dokonania pewnych usprawnień organizacyjnych. Przedsięwzięcia organizacyjne, które do tej pory podejmowano, były połowiczne i wynikały z potrzeb chwili. Stąd też efekt tych usprawnień był tylko częściowym rozwiązaniem problemu.

Problem modernizacji dowództw wymaga długich i bardzo gruntownych studiów naukowo-badawczych oraz ich weryfikacji w czasie praktycznych ćwiczeń z wojskami. W wyniku analizy tych problemów dochodzimy do wniosku, że mimo osiągniętych usprawnień struktury organizacyjnej

7

dowództwa armii, posiada ono jeszcze wiele niedomagań, a mianowicie :

- zbyt duże składy osobowe oraz nadmierna ilość komórek podległych bezpośrednio dowódcy ;
- organizacja dowództwa nie jest przystosowana do pracy we wszystkich warunkach ; obecnie stanowisko dowodzenia /SD i KSD/ armii są za duże tak pod względem ilościowym/stany osobowe i sprzęt/ jak i obszaru, jaki zajmują - w związku z tym stanowią obiekty łatwe do wykrycia i opłacalne cele uderzeń jądrowych lub lotnictwa, a nadmierna rozbudowa stanowisk dowodzenia utrudnia i przedłuża czas ich przesunięcia.

Należy zwrócić uwagę na fakt, że obok niedomagań samej struktury organizacyjnej organów dowodzenia armii, odczuwa się również pewne braki w ich technicznym wyposażeniu. Posiadany sprzęt łączności nie w pełni zabezpiecza sprawne i ciągłe dowodzenie wojskami, a brak odpowiedniej aparatury do szybkiego przekazywania i utajniania informacji w poważnym stopniu przedłuża czas reakcji dowódców i ich organów dowodzenia na wytworzoną sytuację.

Konieczność natychmiastowego reagowania dowództwa na powstałą sytuację, zdolność do szybkiej zmiany SD w celu utrzymania ciągłości dowodzenia, zwiększenie skuteczności pracy sztabów bez zwiększenia stanów osobowych i sprzętu, a także możliwość zorganizowania zapasowego SD w wypadku zniszczenia głównego, stanowią niezbędne warunki, których nie uwzględnienie może spowodować niejemne następstwa w toku walki.

Jest oczywiste, że konieczne są dalsze usprawnienia tak w strukturach organizacyjnych, jak i w zasadach działania dowództw . Usprawnienia te powinny nawiązywać i rozwijać walory dotychczasowej organizacji oraz eliminować jej wady.

Poszukując nowych rozwiązań w tej dziedzinie, należy dążyć do tego, aby każda nowa struktura organizacyjna organów dowodzenia pozwalała zapewnić lepiej niż poprzednia

trwałość, ciągłość i giętkość dowodzenia, a także aby pozwalała skrócić czas reagowania dowódcy i jego organów dowodzenia na wytworzoną sytuację. Realizacja tego postulatu możliwa jest po :

1. Ustaleniu dokładnego podziału zadań, obowiązków i kompetencji poszczególnych organów dowodzenia oraz łączenie w jedną całość komórek wykonujących analogiczne funkcje. Pozwoli to na znaczne zwiększenie efektywności pracy i umożliwi zmniejszenie stanów osobowych organów dowodzenia.
2. Wprowadzeniu nowego typu sprzętu i urządzeń sztabowych, mających na celu skrócenie czasu przepływu informacji i usprawnienia pracy sztabowej, w tym szczególnie zapewnienie sprawnej i ciągłej łączności w dowodzeniu wojskami.
3. Zmniejszeniu wymiarów sprzętu i urządzeń sztabowych, wyeliminowanie lub zmniejszenie wymiarów poszczególnych demaskujących urządzeń sztabowych oraz skrócenie czasu na zmianę SD.

W projekcie zakłada się wykorzystanie zautomatyzowanych i zmechanizowanych urządzeń dowodzenia, ale jednocześnie rozwiązanie strukturalne musi zapewnić ciągłość dowodzenia sposobami klasycznymi / tradycyjnymi / w wypadku dezorganizacji systemu zautomatyzowanego.

Podczas opracowania ideowego projektu struktury organizacyjnej dowództwa armii przyjęto następujące założenia :

1. Zapewnienie w miarę rozwoju i wprowadzania środków automatyzacji i mechanizacji możliwości likwidacji lub wydatnego zmniejszenia niektórych komórek dowództwa armii bez naruszenia całości struktury organizacyjnej.
2. Stosunkowo łatwe przejście z obowiązującej struktury organizacyjnej na projektowaną, przyszłościową.
3. Zlikwidowanie w przyszłej strukturze organizacyjnej dowództwa armii, sztabów w rodzajach wojsk i służb oraz w kwatermistrzostwie, a pozostawienie w dowództwie tylko jednego sztabu - sztabu ogólnowojskowego o jednolitej strukturze organizacyjnej.

4. Zachowanie dotychczasowego układu "pionowego" struktury komórek dowództwa opartego na specjalnościach, z jednoczesnym założeniem możliwości powoływania oddzielnych komórek do wykonywania określonych grup zadań w sposób kompleksowy, przez zgrane, wzajemnie zmieniające się zespoły o zbliżonej wartości i wydajności.
5. Ujednolicenie nazewnictwa poszczególnych pionów i komórek w dowództwie armii oraz zlikwidowanie wieloszczeblowości i " drabiny podległości " w poszczególnych komórkach operacyjnych /oddział - wydział - zespół roboczy - wykonawca/ poprzez ustalenie nie podzielonego organizacyjno-etatowego <sup>ego</sup> najniższego ogniwa, jakim będzie zespół roboczy.

Oddziały dowództwa armii dzielić się będą na doraźnie wyznaczane i organizowane zespoły robocze. Podziału dokona przełożony w zależności od potrzeb i wymagań.

W wypadku konieczności zorganizowania etatowej samodzielnej komórki typu wydziału/ w obecnym pojęciu / proponuje się nazwać ją, dla ujednolicenia nazewnictwa zespołem.

6. Jeżeli będzie to możliwe i uzasadnione merytorycznie, należy dążyć do zachowania jednolitego układu strukturalnego dowództwa armii i podległych dywizji, dążyć równocześnie do uproszczenia i skrócenia dróg obiegu informacji.
7. Zlikwidowanie lub wydatne zmniejszenie obecnie istniejących komórek, które według wymogów współczesnego dowodzenia okazują się zbyt liczne oraz utworzenie nowych, których istnienie warunkują potrzeby współczesnego pola walki.
8. Zintegrowanie wszystkich komórek organizacyjnych zajmujących się planowaniem, organizacją i realizacją zabezpieczenia operacyjnego działań wojsk w jeden organ skupiający całokształt tych zagadnień i podporządkowany szefowi sztabu.
9. Zintegrowanie komórek zajmujących się rozwiązywaniem podobnych, względnie współzależnych problemów taktyczno-operacyjnych.

10. Zmniejszenie liczby ogniw podległych bezpośrednio przełożonemu, stwarzając tym samym możliwość bardziej operatywnej i efektywnej pracy.
11. Przesunięcia na KSD i organizacyjne podporządkowanie kwatermistrzowi armii wszystkich komórek nie związanych z bezpośrednim kierowaniem działalnością bojową wojsk.
12. Uwzględnienie właściwego stosunku liczbowego /procentowego/ oficerów pracujących koncepcyjnie do pracowników usługowych /podoficerów i szeregowców/ oraz zastąpienie niektórych stanowisk oficerskich korpusem chorążych lub starszych podoficerów sztabowych.
13. Zapewnienie dowództwu armii możliwości :
  - zorganizowanie następujących punktów dowodzenia : SD, WSD /ZSD/, KSD ;
  - doraźnego tworzenia dowolnych zespołów funkcjonalnych;
  - zorganizowania w poszczególnych członach dowództwa pracy opartej na zasadzie zespołowości i ciągłości, ze stosowaniem metody prawidłowego dzielenia czasu na maksymalny wysiłek i odpoczynek pracowników funkcyjnych dowództwa ;
  - utrzymania całodobowego funkcjonowania stanowisk dowodzenia poprzez dwuzmianowość i zamienność funkcji ;
  - utrzymania stałego kontaktu z podległymi wojskami armii, z sąsiadami, dowództwem frontu w zakresie dowodzenia, informowania i współdziałania ;
  - wykonania całokształtu przedsięwzięć w zakresie utrzymania stałej gotowości bojowej i wysokiego poziomu moralno-politycznego wojsk armii oraz w zakresie planowania użycia i kierowania ich działalnością bojową oraz zabezpieczeniem.
14. W celu zapewnienia żywotności dowodzenia przystosowania KSD do ewentualnego pełnienia funkcji zapasowego SD.
15. Zblokowanie organizacyjne w jedną całość wszystkich oddziałów i pododdziałów ochraniających i obsługujących punkty dowodzenia. Natomiast nowo powstałe człony zabezpieczające zautomatyzowane dowodzenie ośrodki obliczeniowe i urządzenia wejściowe i wyjściowe, ośrodki analizy

skażeń bronią masowego rażenia, kompanie telewizyjne itp/. organizować na zasadach oddziałów czy pododdziałów zabezpieczenia, włączonych do wojsk łączności.

16. Proponowane rozwiązanie struktury organizacyjnej dowództwa armii łączy w sobie kompleksową organizację systemu planowania, zdobywania i informacji /rozpoznania/, obiegu informacji /łączności /, organizację systemu punktów dowodzenia oraz kompleksowy system organizacji i zaopatrzenia wojsk.

Ponadto przy ustalaniu stanu ilościowego poszczególnych organów dowodzenia należy określić zakres zadań wykonywanych przez te organa, jak też i przez poszczególnych ich pracowników. Brak sprecyzowanych zadań może powodować wątpliwości odnośnie składu liczebnego poszczególnych komórek organizacyjnych, względnie celowości ich zwiększenia lub zmniejszenia.

Biorąc powyższe pod uwagę zachodzi konieczność, przedstawienia zasadniczych zadań, które powinny być realizowane przez poszczególne komórki organizacyjne w tworzonych "zespołach roboczych " pod kątem widzenia usprawnienia pracy dowództwa armii w zakresie sprawnego dowodzenia i kierowania wojskami w działaniach bojowych.

Dowódca armii jest głównym organizatorem walki i rozkazodawcą w stosunku do wszystkich podległych mu wojsk. Jego decyzje stanowią podstawę dowodzenia. Wykonuje on główne i najbardziej odpowiedzialne zadanie, które oprócz wysokich kwalifikacji fachowych i głębokiego zrozumienia współczesnego pola walki, wymagają dużych umiejętności przewidywania, odwagi, silnego charakteru oraz wielkiej koncentracji umysłu i woli.

Wielka jednak ilość zadań wymagających rozwiązania na współczesnym polu walki powoduje konieczność odciążenia dowódcy od wielu spraw, zapewnienia mu większej swobody działania i pozostawienie mu do rozstrzygania tylko podstawowych problemów, posiadających zasadniczy wpływ na organizację i przebieg walki.

Stąd też istnieje konieczność uwolnienia dowódcy /faktycznie i formalnie / od obowiązku zajmowania się wieloma

różnorodnymi sprawami, które z powodzeniem mogą rozstrzygać podległe mu organa dowodzenia.

W proponowanej strukturze organizacyjnej dowództwo armii podzielone zostało na pięć zasadniczych członów bezpośrednio podległych dowódcy :

- sztab ;
- oddział środków rażenia ;
- oddział obrony przeciwlotniczej ;
- kwatermistrzostwo ;
- oddział polityczny.

## 2. ZASADNICZE OBOWIĄZKI I CZYNNOŚCI POSZCZEGÓLNYCH KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH DOWÓDZTWA ARMII.

### 2.1. DOWÓDZTWO ARMII

Dowódca armii dowodzi armią osobiście oraz poprzez swoich zastępców. Dowódca armii posiada czterech zastępców:

- szef sztabu - pierwszy zastępca dowódcy jest kierownikiem sztabu i koordynatorem działalności poszczególnych członów dowództwa, ponosi pełną odpowiedzialność za wyniki pracy sztabu i zapewnienie ciągłości dowodzenia wojskami. Dla wykonania tych zadań jedynie szef sztabu posiada prawo wydawania rozkazów w imieniu dowódcy;
- zastępca dowódcy armii do spraw politycznych - organizuje i kieruje pracą partyjno-polityczną w armii osobiście oraz poprzez oddział polityczny;
- Kwatermistrz - zastępca dowódcy armii - organizuje i kieruje procesem kompleksowego zabezpieczenia materiałowego, technicznego i medycznego armii ;
- zastępca dowódcy armii d/s liniowych - razem z przydzieloną mu grupą oficerów może wykonywać w zależności od wynikłej sytuacji różnorodne zadania polecone mu przez dowódcę armii.

Ponadto w armii powoływana jest Rada Wojenna, której zadaniem jest pomóc dowódcy armii w podejmowaniu decyzji przy rozstrzyganiu szczególnie ważnych problemów.

Skład Rady Wojennej oraz zakres jej obowiązków i uprawnień określają specjalne przepisy.

## 2.2. SZTAB ARMII

1. Sztab armii jest głównym organem dowodzenia wojskami, odpowiada za terminową organizację działań bojowych wojsk, stanowcze i ciągle dowodzenie nimi w każdej sytuacji.

Sztab armii pracuje i działa w imieniu dowódcy, wiele spraw musi rozstrzygać jedynie w oparciu o koncepcję dowódcy, bez jego szczególnych wskazówek czy też rozwiązań. Dlatego musi poczuwać się do pełnej odpowiedzialności za wydane zarządzenia oraz sposoby realizacji decyzji dowódcy. Ponadto sztab armii musi stale pamiętać, że im bardziej wszechstronne i syntetyczne jest przygotowanie danych, tym łatwiejsze staje się powzięcie decyzji przez dowódcę. Opracowując zaś decyzję dowódcy i rozwiązując wszystkie problemy związane z prowadzeniem działań, sztab musi uwzględnić możliwości wykonania przez wojska postawionych im zadań.

Sztab armii składa się z sześciu komórek podległych bezpośrednio szefowi sztabu :

- operacyjnego ;
  - rozpoznawczego ;
  - łączności ;
  - zabezpieczenia działań wojsk ;
  - kadr i uzupełnień ;
  - obrony, ochrony i obsługi.
2. Szef sztabu do bezpośredniej pomocy w wykonywaniu określonych zadań ma oficerów do zleceń.

Czynnikiem warunkującym sprawność i ciągłość dowodzenia jest prawidłowy wybór i rozwijanie punktów dowodzenia oraz umiejętne organizacja łączności ze sztabem wyższym, sąsiadami, wojskami współdziałającymi i między komórkami własnego dowództwa.

Wykonanie tych zadań spada na sztab ogólnowojskowy, który musi wykazywać w tej dziedzinie duże umiejętności organizatorskie, szczegółową znajomość konkretnej sytuacji bojowej, trafność oceny działań przeciwnika oraz najbardziej bliskie rzeczywistości, przewidywania dalszego rozwoju walki.

3. Sztab armii do dowodzenia wojskami w czasie przygotowania i w toku działań bojowych tworzy system działających bez przerwy punktów dowodzenia.

W zależności od zadań, szczebla dowodzenia i konkretnej sytuacji mogą być organizowane następujące punkty dowodzenia :

- stanowisko dowodzenia /SD /;
- wysunięte stanowisko dowodzenia /WSD/;
- kwatermistrzowskie stanowisko dowodzenia /KSD/;
- zapasowe stanowisko dowodzenia /ZSD/.

W każdej sytuacji z reguły organizuje się SD i KSD.

Punkty dowodzenia armii i związków taktycznych są tymi ośrodkami, w których skupiają się informacje o sytuacji, opracowuje się otrzymane informacje, wypracowuje się decyzje, przekształca w dokumenty oraz stamtąd wypływają do wykonawców rozkazy i zarządzenia. Punkty dowodzenia tworzy się poprzez rzutowanie /dzielenie / etatowych sił i środków dowództwa. Podział dowództwa zapewnia rzecz najistotniejszą, a mianowicie trwałość i ciągłość dowodzenia wojskami, możliwość tworzenia małych punktów, zbliżenia ich do wojsk, skrytość rozmieszczenia i pracy, szybkość przesunięcia oraz dużą żywotność systemu dowodzenia.

Sztab za wyjątkiem oddziału kadr i uzupełnień/który odchodzi na KSD / rozmieszcza się na zasadniczym stanowisku dowodzenia, na którym ponadto rozmieszczają się: oddział środków rażenia, oddział OPL, część oddziału politycznego, część oddziału WSW oraz kwatermistrzowska grupa operacyjna.

4. Współczesny sztab to kolektyw ludzi, których praca polega głównie na zabezpieczeniu dowodzenia wojskami w myśl ogólnej koncepcji /decyzji/ dowódcy.

Stały wzrost zadań oraz różnorodność i charakter obowiązków, jakie stoją przed sztabem armii, zmusza go do wypracowania i zastosowania w praktyce takich metod pracy, które by w oparciu o punkt wyjściowy jakim jest decyzja dowódcy pozwoliły na dostosowanie się do aktualnych potrzeb zaistniałej sytuacji, przy zachowaniu pewnej specjalizacji pracy.

Do nich należy przede wszystkim :

1. **Z e s p o ł o w o ś ć p r a c y** - co wynika z samego założenia pracy sztabu jako organu dowodzenia. Zespołowość jest obecnie podstawową metodą pracy sztabu, polega ona na ścisłej, wzajemnej współpracy oficerów między sobą, na wzorowej dyscyplinie pracy oraz poczuciu wspólnej odpowiedzialności za wyniki działalności całego sztabu, jako jednolitego zespołu.
2. **Z a m i e n n o ś ć f u n k c j i** - jest cechą charakterystyczną w pracy sztabu. Kierowanie wojskami wymaga od sztabu dużej ruchliwości, giętkości w pracy a nade wszystko ciągłości, bez względu na sytuację i warunki w jakich sztab pracuje oraz straty jakie ponosi w swoim stanie osobowym. Wszystko to wpływa na konieczność stosowania zasady zamienności funkcji. Oczywiście zamienność funkcji posiada określone granice i nie może być rozprzestrzeniona na wszystkie komórki sztabu.
3. **O d p o w i e d n i s t y l p r a c y s z t a b u :**
  - na pojęcie właściwego stylu pracy sztabu składają się następujące elementy :
  - właściwa organizacja pracy wewnątrz dowództwa ;
  - operatywność pracy i przejawianie dużej inicjatywy ;
  - głębokie i prawidłowe przewidywanie przebiegu działań i wysuwanie słusznych wniosków ;
  - stała łączność i kontakt z wojskami, znajomość ich sytuacji i potrzeb ;
  - stanowczość w zabezpieczeniu realizacji decyzji dowództwa ;
  - terminowość wykonania ;
  - lojalność wobec przełożonego i współpracowników oraz koleżeństwo<sup>x/</sup>

x/ płk dr Z. Zieliński "Sztab jako organ dowodzenia we współczesnej walce" skrypt ASG. Rembertów wrzesień 1963r.

4. Działalność sztabu można uważać za zorganizowaną wówczas, gdy cały jej proces przebiega planowo i produktywnie, a praca wykonywana jest w określonym terminie i na wysokim jakościowo poziomie.

Biorąc pod uwagę omówione powyżej zadania oraz wychodząc z założenia uproszczenia struktury organizacyjnej organów dowodzenia, zmniejszenia ich ilości i komasacji komórek organizacyjnych o podobnej problematyce zadań, dokonano szereg zmian strukturalnych sztabu armii: połączone szefostwo wojsk chemicznych, szefostwo wojsk inżynierskich, wydział topograficzny w oddział zabezpieczenia działań bojowych wojsk. Ponadto oddział ten zająłby się całkowicie problematyką przeciwdziałania radioelektronicznego oraz zabezpieczeniem hydrometeorologicznym. W ten sposób całość pionu zabezpieczającego działania bojowe wojsk skoncentrowana jest w jednym oddziale. Oddział kadr z oddziałem ewidencji i uzupełnień, tworząc jeden oddział kadr i uzupełnień.

5. Układ strukturalno-organizacyjny poszczególnych oddziałów sztabu armii tworzy określone poziomy :

- poziom planowania
- poziom dowodzenia /kierowania / ;
- poziom technicznego zabezpieczenia i procesów pracy sztabowej.

Pozwoli to w przyszłości na matematyzację i częściową automatyzację procesów dowodzenia i kierowania w armii.

#### 2.2.1. Oddział operacyjny.

Oddział operacyjny - jest oddziałem kierowniczym sztabu. Wynika to z faktu, że wszystkie główne przedsięwzięcia w zakresie organizacji operacji i dowodzenia wojskami są treścią pracy tej komórki.

Do zasadniczych zadań oddziału operacyjnego należy :

- opracowywanie przedsięwzięć mających na celu zapewnienie stałej gotowości bojowej wojsk ;
- planowanie działań bojowych wojsk, opracowywanie planów operacji, rozkazów operacyjnych, zarządzeń i innych dokumentów bojowych oraz doprowadzenie na czas zadania do wojsk ;

- zabezpieczenie dowódcy warunków dowodzenia przez zbieranie danych o sytuacji na polu bitwy, ich analizą i przedstawianie wniosków przełożonym ;
- dokładna znajomość położenia, stanu swoich wojsk, wojsk współdziałających i sąsiadów, ich zdolności bojowych oraz wszelkich innych informacji, niezbędnych dowódcy do podjęcia decyzji i skoordynowania działań wojsk.

Ponadto oddział ten bierze udział w planowaniu zabezpieczenia bojowego zadań. Oddział operacyjny koordynuje działalność pozostałych komórek dowództwa.

Szef oddziału operacyjnego jest zastępcą szefa sztabu i stąd wynikają jego uprawnienia wobec innych oficerów sztabu.

Zakres obowiązków oraz wykonywane dokumenty - jak w zał. nr 6.

W oddziale operacyjnym występują dwa zasadnicze kierunki pracy :

- planowanie operacyjne /perspektywiczne i szczegółowe /, koordynowanie całokształtu prac związanych z planowaniem operacji oraz opracowanie dokumentów dowodzenia ;
- opracowywanie przedsięwzięć mających na celu zapewnienie stałej gotowości bojowej wojsk.

W związku z powyższym w toku działań istnieje potrzeba wyodrębnienia dwóch zasadniczych zespołów funkcjonalnych z następującymi zadaniami :

#### 1. Z e s p ó ł   p l a n o w a n i a   o p e r a c y j n e g o :

- przygotowanie danych do decyzji dowódcy, szczególnie w zakresie problematyki użycia wojsk własnych, wykorzystanie terenu, kalkulacji czasu i organizacji dowodzenia ;
- opracowanie planu operacji oraz rozkazu operacyjnego ;
- opracowanie rozkazów i zarządzeń wynikających z bieżącej realizacji kierowania wojskami ;
- organizowanie i koordynowanie zagadnień organizacji współdziałania z rodzajami wojsk, sąsiadami ;
- planowanie i organizowanie przegrupowania wojsk armii

- przy ścisłej współpracy oddziału organizacji przewozów i kierowania ruchem kwatermistrzostwa armii ;
- ustalanie wspólnie z oddziałem środków rażenia użycia lotnictwa ;
  - planowanie i organizowanie desantów taktycznych powietrzno-morskich ;
  - koordynowanie zabiegów z zakresu zabezpieczenia operacji i walki z innymi oddziałami dowództwa ;
  - planowanie i organizowanie wspólnie z oddziałem rozpoznawczym i oddziałem politycznym armii działań grup specjalnych na tyłach przeciwnika, działających na korzyść związków taktycznych i armii ;
  - organizowanie służby porządkowo-ochronnej na obszarze armii ;
  - organizowanie punktów dowodzenia, ich zmiany, ochrony i obrony ;
  - organizowanie służby dyżurów operacyjnych ;
  - organizowanie i utrzymanie ścisłej współpracy z wojskami OTK ;
  - wydzielanie ze swego składu oficerów na organizację WSD lub ZSD.

Ponadto w pracach zespołu planowania biorą udział oficerowie innych komórek dowództwa armii.

2. Z e s p ó ł d o w o d z e n i a o p e r a c y j n e - g o / i n f o r m a c y j n o - s p r a w o z d a w - c z y, o f i c e r ó w k i e r u n k o w y c h / :
- zbieranie, uogólnianie i selekcja informacji ze wszystkich źródeł ;
  - dokonywanie wymiany informacji wewnątrz SD, między punktami dowodzenia armii z podwładnymi związkami taktycznymi, punktami dowodzenia przełożonego i sąsiadów armii ;
  - prowadzenia mapy sytuacyjnej i dziennika otrzymywanych i wysyłanych informacji ;
  - opracowanie meldunków, sprawozdań i komunikatów operacyjnych ;

- utrzymanie stałego kontaktu ze związkami taktycznymi armii oraz ze sztabem przełożonego i sąsiadami ;
- opracowywanie wspólnie z zespołem planowania operacyjnego rozkazów i zarządzeń do związków taktycznych odnośnie prowadzenia działań bojowych, przegrupowania, współdziałania i zabezpieczenia bojowego ;
- stała znajomość sytuacji możliwości bojowych poszczególnych związków taktycznych i meldowanie ich przełożonym na żądanie ;
- dostarczanie rozkazów i zarządzeń dowództwa armii do poszczególnych związków taktycznych oraz kontrola ich wykonania przez związki taktyczne ;
- pomoc w wypracowaniu decyzji przez dowódców związków taktycznych;
- wydzielanie ze swego składu oficerów na punkty dowodzenia związków taktycznych w momentach wykonywania przez nie szczególnie ważnych i decydujących działań;
- dokładna znajomość zamiaru walki dowódców związków taktycznych i ich decyzji w określonych sytuacjach bojowych ;
- wydzielanie oficerów na WSD lub ZSD.

W wypadku przejścia dowódcy armii na WSD oficerowie kierunkowi do dywizji pierwszego rzutu przechodzą na WSD.

#### 2.2.2. Oddział rozpoznawczy.

Oddział rozpoznawczy - zajmuje się całokształtem problemów związanych z organizacją i prowadzeniem rozpoznania w armii. Pracę tą oddział wykonuje w ścisłym współdziałaniu z oddziałami : operacyjnym, środków rażenia, zabezpieczenia działań bojowych, oraz innymi zainteresowanymi komórkami dowództwa.

Oddział rozpoznawczy armii skupia zasadniczą część sił i środków do rozpoznania nieprzyjaciela, zbiera wszystkie dane o jego położeniu i możliwościach, opracowuje je i rozpowszechnia.

W skład oddziału wchodzi oficerowie z podstawowych rodzajów wojsk i służb.

Zasadniczym zadaniem oddziału rozpoznawczego jest :

- planowanie rozpoznania, przekazywanie zadań wykonawcom i kontrola ich wykonania ;
- zbieranie, studiowanie, uogólnianie i meldowanie przełożonym danych z rozpoznania zdobywanych wszystkimi rodzajami rozpoznania i ze wszystkich źródeł informacji o przeciwniku ;
- przekazywanie wojskom wiadomości o organizacji wojsk nieprzyjaciela, jego technice bojowej i sposobach prowadzenia działań bojowych ;
- kierowanie organami rozpoznania zgodnie z wytworzoną sytuacją oraz kierowanie wysiłku rozpoznania na kierunki najbardziej zagrożone ;
- planowanie i kierowanie działalnością grup specjalnych na terenie nieprzyjaciela w pasie działania armii ;
- przesłuchiwanie jeńców i zbiegów, badanie miejscowej ludności i studiowanie zdobytych dokumentów ;
- informowanie o nieprzyjacielu komórek dowództwa armii, podległych punktów dowodzenia i sąsiadów.

Wydzielenie ze swego składu oficerów na organizację WSD /ZSD/. Zakres obowiązków oraz wykonywane dokumenty - jak w zał. nr 6.

W oddziale rozpoznawczym występują dwa zasadnicze kierunki pracy :

- planowanie i organizacja rozpoznania ogólnego oraz specjalnego ;
- zbieranie i ocena informacji oraz obieg informacji rozpoznawczych .

W związku z powyższym w toku prowadzenia działań istnieje potrzeba wyodrębnienia dwóch zasadniczych zespołów funkcjonalnych z następującymi zadaniami :

1. Z e s p ó ł   p l a n o w a n i a   i   o r g a n i z a c j i   r o z p o z n a n i a :
  - planowanie rozpoznania, przekazywanie zadań wykonawcom i kontrola ich wykonania ;
  - udział w opracowaniu sposobów przeciwdziałania rozpoznania npla, przeciwdziałania radio-elektronicznego i dezinformacji npla ;

- koordynowanie zadań rozpoznania dla poszczególnych oddziałów dowództwa armii i grup specjalnych dywizji;
  - wydzielenie ze swojego składu oficerów na WSD lub ZSD ;
2. Z e s p ó ł i n f o r m a c y j n y :
- zbieranie, studiowanie, uogólnianie i meldowanie przełożonym danych z rozpoznania dokonywanych wszystkimi rodzajami rozpoznania i ze wszystkich innych źródeł informacji o przeciwniku ;
  - opracowywanie komunikatów i sprawozdań rozpoznawczych oraz punktu wiadomości o nieprzyjacielu do rozkazu operacyjnego, przekazywanie wiadomości wojskom o organizacji i zasadach działania wojsk npla ;
  - przekazywanie zadań dla dowódców grup rozpoznania specjalnego, kalkulacja i kierowanie ich działaniem ;
  - przekazywanie zadań oddziałom i pododdziałom rozpoznawczym armii ;
  - przesłuchiwanie jeńców, zbiegów i ludności cywilnej oraz studiowanie zdobytych dokumentów ;
  - informowanie o nplu oddziałów sztabu i innych organów dowodzenia armii i podległe punkty dowodzenia oraz sąsiadów ;
  - prowadzenie aktualnej dokumentacji sprawozdawczej o nplu.

### 2.2.3. Oddział łączności.

Oddział łączności - jest koncepcyjnym i wykonawczym organem dowództwa armii w zakresie zapewnienia łączności ze wszystkich punktów dowodzenia z przełożonym, podwładnymi i współdziałającymi dowództwami.

Oddział łączności, według proponowanej struktury organizacyjnej, realizuje całokształt przedsięwzięć w zakresie organizacji i kierowania jednolitym i kompleksowym systemem łączności.

Do zasadniczych zadań oddziału łączności należy :

- kierowanie całokształtem przedsięwzięć organizacyjno-technicznych związanych z rozbudową systemu łączności dla potrzeb dowództwa armii ;

- koordynowanie przedsięwzięć w zakresie racjonalnego i operatywnego eksploataowania technicznych środków i urządzeń łączności oraz obiegu informacji ;
- kierowanie działalnością bojowo-techniczną wszystkich organów i wojsk łączności armii, jak również działaniem i pracą elementów systemu łączności armii ;
- koordynowanie i kierowanie uzupełnieniem stanu osobowego wojsk łączności, zaopatrzeniem materiałowo-technicznym i remontem sprzętu łączności ;
- opracowanie dokumentów w zakresie organizacji i eksploatacji systemu łączności;
- organizowanie i nadzorowanie systemu tajnego dowodzenia oraz kierowanie eksploatacją urządzeń do maskowania informacji;
- organizowanie i kierowanie systemem transmisji danych w zautomatyzowanym systemie przetwarzania informacji oraz kierowanie eksploatacją urządzeń do zbierania i maszynowego przetwarzania danych ;
- współdziałanie z komórkami dowództwa armii i rodzajów sił zbrojnych w zakresie organizacji łączności i obiegu informacji ;
- współpraca z organami zabezpieczenia działań wojsk w zakresie zabezpieczenia rozbudowy i pracy systemu łączności armii.

Zakres obowiązków oraz wykonywanych dokumentów podano w zał. nr 6.

W oddziale łączności występują następujące zasadnicze kierunki pracy :

- planowanie systemu łączności i innych przedsięwzięć wynikających z zadań oddziału ;
- kierowanie zorganizowanym systemem oraz podległymi organami i siłami łączności ;
- organizacja i kierowanie przedsięwzięciami transmisji i maszynowego przetwarzania danych ;

W związku z powyższym w toku prowadzenia działań istnieje potrzeba wyodrębnienia trzech zasadniczych zespołów funkcjonalnych z następującymi zadaniami :

1. Z e s p ó ł p l a n o w a n i a :

- opracowanie koncepcji organizacji jednolitego, kompleksowego systemu łączności na szczeblu armii ;
- planowanie i organizacja systemu łączności dla potrzeb dowództwa armii oraz współdziałania ;
- koordynowanie i kierowanie planowaniem i organizowaniem łączności w podległych związkach i oddziałach ;
- opracowanie dokumentów planu łączności oraz wykonawczych i sprawozdawczych w zakresie organizacji i eksploatacji systemu łączności ;
- planowanie i organizowanie przedsięwzięć w zakresie tajnego dowodzenia ;
- uczestniczenie w kierowaniu systemem łączności armii.

2. Z e s p ó ł k i e r o w a n i a s y s t e m e m  
ł ą c z n o ś c i / w t y m u t a j n i e n i e  
i n f o r m a c j i / :

- kierowanie eksploatacją systemu łączności dla potrzeb dowództwa armii oraz kontrola systemu łączności ;
- dowodzenie podległymi oddziałami, pododdziałami i organami łączności w czasie eksploatacji systemu łączności ;
- zapewnienie ciągłości działania systemu łączności, terminowości i operatywności obiegu informacji ;
- uczestniczenie w przedsięwzięciach planowania i organizowania systemu łączności oraz realizacji zaopatrzenia ;
- współpraca z organami armii, frontu i innych związków w zakresie organizacji tajnego dowodzenia i wykorzystania urządzeń do maskowania przekazywanych informacji ;
- kierowanie przedsięwzięciami w zakresie tajnego dowodzenia w armii oraz koordynowanie i ich nadzorowanie w podległych związkach i oddziałach ;
- kierowanie organami kodowo-szyfrowymi armii oraz zespołami /pododdziałami/ technicznego maskowania przekazywanych informacji ;
- opracowanie dokumentów organizacyjnych i wykonawczych w zakresie maskowania przekazywanych informacji ;

- kontrola przestrzegania zasad tajnego dowodzenia i pracy urzędzeń maskujących oraz uogólnianie wniosków w tym zakresie ;

3. Z e s p ó ł     a u t o m a t y c z n e g o     p r z e t w a -  
r z a n i a     d a n y c h :

- opracowanie koncepcji i planowanie wykorzystania systemu automatycznego przetwarzania danych w określonych działaniach bojowych ;
- organizacja jednolitego systemu automatycznego przetwarzania danych na potrzeby dowodzenia wojskami oraz materiałowego zabezpieczenia działań ;
- kierowanie i koordynacja pracy wszystkich ośrodków automatycznego przetwarzania danych dowództwa armii ;
- kierowanie i koordynacja opracowaniem programów doraźnych problemów operacyjno-taktycznych dla maszynowego przetwarzania danych.

2.2.4. Oddział zabezpieczenia działań wojsk.

Oddział zabezpieczenia działań wojsk - organizuje i kieruje kompleksowym zabezpieczeniem działań wojsk. Zintegrowanie kierunków pracy o podobnym charakterze w jedną całość, pozwoliło na zmniejszenie ilości organów dowodzenia, na bardziej ekonomiczne wykorzystanie osób funkcyjnych oraz usprawnienie pracy sztabu. Ponadto pozwala stworzyć jednolity system zabezpieczenia działań wojsk. Oddział zabezpieczenia działań wojsk ściśle współpracuje z innymi komórkami dowództwa szczególnie zaś z oddziałem operacyjnym, włączając się aktywnie w proces planowania operacyjnego.

Do zasadniczych zadań oddziału należy :

- planowanie i organizacja zabezpieczenia działań wojsk przed bronią masowego rażenia wykonywane przez wojska chemiczne, inżynieryjne i inne rodzaje wojsk ;
- planowanie i organizacja przedsięwzięć inżynieryjnego zabezpieczenia działań wojsk armii / w tym szczególnie zabezpieczenia drogowo-mostowego, minowania i niszczenia urządzeń fortyfikacyjnych/;

- współpraca z oddziałami : operacyjnym i środków rażenia w planowaniu użycia broni masowego rażenia w zakresie warunków meteorologicznych, topograficznych i bezpieczeństwa wojsk własnych oraz oceny efektywności użycia BST;
- planowanie i organizacja przeciwdziałania elektronicznego ;
- przygotowanie propozycji użycia sił i środków rodzajów wojsk do rozpoznania, obezwładnienia i zniszczenia radioelektronicznych środków nieprzyjaciela ;
- opracowanie wspólnie z oddziałem operacyjnym planu obezwładnienia radioelektronicznych środków nieprzyjaciela oraz sposobów dezinformacji radiowej, maskowania radiowego i obrony własnych środków radiotechnicznych ;
- opracowanie problemów zabezpieczenia topograficznego i hydrometeorologicznego. Organizacja prac topograficznych i kierowanie pododdziałami służby topograficznej. Zbieranie i dostarczanie wojskom informacji meteorologicznych i hydrologicznych potrzebnych do organizowania i prowadzenia działań bojowych ;
- opracowanie wspólnie z oddziałem operacyjnym sposobów maskowania i przeciwdziałania dywersji i rozpoznania ze strony nieprzyjaciela.

Wydzielenie ze swego składu oficerów na organizację WSD /ZSD/. Zakres obowiązków oraz wykonywane dokumenty - jak w zał. nr 6.

W oddziale zabezpieczenia działań wojsk występują następujące zasadnicze kierunki pracy :

- planowanie zabezpieczenia działań bojowych wojsk /w tym opbmar, inżynieryjnego, hydrometeorologicznego, topograficznego, przeciwdziałania radioelektronicznego oraz maskowania operacyjnego / ;
- kierowanie procesami zabezpieczenia działań bojowych wojsk armii.

W związku z powyższym w toku prowadzenia działań istnieje potrzeba wyodrębnienia dwóch zasadniczych zespołów funkcjonalnych z następującymi zadaniami.

1. Z e s p ó ł p l a n o w a n i a :

- planowanie całego systemu zabezpieczenia działań bojowych wojsk armii /Op<sup>b</sup>mar, zabezpieczenia inżynieryjnego, hydrometeorologicznego, topograficznego, maskowania operacyjnego oraz przeciwdziałania radioelektronicznego/;
- opracowanie planu zabezpieczenia działań wojsk ;
- opracowanie zadań i wytycznych dla oddziałów/pododdziałów/ i odwodów specjalnych zarówno w okresie przygotowawczym jak i w toku prowadzenia działań ;
- planowanie systemu wykorzystywania sił i środków chemicznych, inżynieryjnych, hydrometeorologicznych, topograficznych, maskowania operacyjnego oraz przeciwdziałania radioelektronicznego ;
- współpraca zespołu planowania<sup>Z</sup> innymi oddziałami dowództwa armii a w szczególności z oddziałem operacyjnym sztabu armii ;
- opracowanie zarządzeń wykonawczych dla całego systemu zabezpieczenia działań ;
- analiza i zestawienie zbieranych potrzeb materiałowych dla oddziału zabezpieczenia działań bojowych wojsk ;
- opracowanie wniosków i propozycji ogólnych dotyczących zabezpieczenia działań wojsk i organów dowodzenia ;
- przedstawianie wniosków i propozycji dotyczących pokonywania naturalnych przeszkód terenowych w tym rubieży wodnych i umocnień ochronnych znajdujących się w pasie działania armii.

2. Z e s p ó ł k i e r o w a n i a :

- kierowanie całym systemem zabezpieczenia bojowego działań wojsk armii w tym /Opbmar, inżynieryjne, hydrometeorologiczne, topograficzne, przeciwdziałanie radioelektroniczne oraz maskowania operacyjnego /;
- kierowanie siłami i środkami w systemie zabezpieczenia bojowego działań wojsk armii oraz tworzenie rezerw w siłach i środkach ;
- organizacja współpracy między poszczególnymi związkami i oddziałami w zakresie zabezpieczenia bojowego działań wojsk armii ;

- składanie meldunków, sprawozdań, wniosków i propozycji w zakresie realizacji planowanych do wykonywania samodzielnych zadań ;
- kontrola realizacji planowanych przedsięwzięć przez wszystkie rodzaje wojsk ze szczególnym zwróceniem uwagi na wykonawstwo zadań wojsk specjalnych podległych bezpośrednio oddziałowi zabezpieczenia działań bojowych wojsk ;
- bezpośrednia kontrola w terenie i udział w kierowaniu przedsięwzięciami o zasadniczym znaczeniu w ogólnym zabezpieczeniu działań jak np : budowa mostów przez średnie i szerokie przeszkody wodne ; odkażanie większych pododdziałów lub oddziałów, likwidacja skutków uderzeń atomowych itp ;
- opracowywanie meldunków, wniosków i propozycji w zakresie realizacji planowanych przedsięwzięć.

#### 2.2.5. Oddział kadr i uzupełnień.

Oddział kadr i uzupełnień zajmuje się sprawami struktury organizacyjno-etatowej i uzupełnienia wojsk.

Do zasadniczych zadań oddziału należy :

- ewidencja stanu osobowego oficerów oraz typowanie ich na stanowiska służbowe ;
- ewidencja stanu osobowego i ukompletowanie związków taktycznych i pozostałych jednostek armii ;
- ewidencja strat w stanach osobowych oraz stopnia napromieniowania poszczególnych jednostek do batalionu włącznie ;
- ewidencja poległych i grobów wojskowych ;
- podział uzupełnień między dywizje i inne jednostki armijne ;
- sporządzanie dokumentacji związanej z mianowaniami i odznaczeniami ;
- ewidencja strat w technice bojowej w podległych związkach taktycznych i samodzielnych oddziałach armijnych.

Zasadniczym miejscem pracy oddziału jest KSD.

W związku z powyższym w toku prowadzenia działań istnieje potrzeba wyodrębnienia dwóch zasadniczych zespołów funkcjonalnych z następującymi zadaniami.

1. Z e s p ó ł k a d r :

- prowadzenie ewidencji stanu osobowego kadry oficerskiej armii /na podstawie meldunków z ZT/ i innych jednostek armijnych;
- analizowanie wartości kadry oficerskiej armii do obsady stanowisk służbowych do szczebla dowódcy pułku włącznie /;
- przygotowanie materiałów dotyczących mianowań i odznaczeń kadry oficerskiej ;
- prowadzenie ewidencji strat wśród kadry oficerskiej
- opracowanie meldunków, sprawozdań i zapotrzebowań na uzupełnienie kadry oficerskiej ;

2. Z e s p ó ł e w i d e n c j i i u z u p e ł n i e ń:

- prowadzenie ewidencji stanu osobowego i zasadniczego sprzętu bojowego w armii, do pułku i samodzielnego batalionu włącznie ;
- opracowanie meldunków i sprawozdań o stanie osobowym i zdolności bojowej poszczególnych jednostek armii ;
- prowadzenie bieżącej ewidencji stopnia napromieniowania jednostek armii do szczebla batalionu włącznie;
- prowadzenie ewidencji poległych, zaginionych i grobów wojskowych ;
- opracowanie zapotrzebowania na uzupełnienie armii w ludziach i sprzęcie ;
- dokonywanie podziału uzupełnień między dywizje i inne jednostki armijne ;
- współpraca z oddziałem operacyjnym oraz oddziałem organizacji pracy tyłów.

2.2.6. Komenda stanowiska dowodzenia /SD/.

Komenda stanowiska dowodzenia armii organizuje rozmieszczenie, obronę, ochronę i przegrupowanie /przesunięcie / stanowiska dowodzenia oraz zapewnia wyżywienie i odpoczynek całego stanu osobowego ;  
Komendzie SD podporządkowano dotychczasowy wydział

administracyjno-gospodarczy oraz kancelarię i drukarnię sztabu.

Do zasadniczych zadań komendy SD armii, należy:

- na podstawie wytycznych szefa sztabu dokonuje wyboru rejonu SD i rozmieszczenia w nim poszczególnych elementów;
- udział w rekonesansie nowego rejonu SD ;
- organizacja obrony i ochrony SD ;
- organizacja maskowania SD ;
- organizacja wyżywienia i odpoczynku stanu osobowego SD ;
- zapewnienie porządku i bezpieczeństwa na SD ;
- kierowanie pracą kancelarii i drukarni ;
- opracowanie dokumentów - jak w załączniku nr 6.

### 2.3. Oddział środków rażenia.

Oddział środków rażenia jest organem planującym i realizującym kompleksowe wykorzystanie środków rażenia takich jak : rakiety, lotnictwo i artyleria. Stanowi on organ, za pośrednictwem, którego dowódca armii dysponuje w sposób scentralizowany główną siłą uderzeniową w postaci środków jądrowych, chemicznych, bakteriologicznych i konwencjonalnych. W oddziale została utworzona komórka, która bierze aktywny udział w planowaniu zaopatrzenia wojsk armii w rakiety, amunicję artyleryjską oraz pracy i przesunięciu APTBR / Armijnej polowej technicznej bazy rakietowej/.

Z oddziałem środków rażenia ściśle współpracuje komórka lotnictwa operacyjnego, przeznaczona do planowania lotniczych środków rażenia, która stanowi część składową zespołu stanowisk współdziałania lotniczego /SWL/.

Do zasadniczych zadań oddziału należy :

- utrzymanie w stałej gotowości bojowej oddziałów rakietowych oraz oddziałów artylerii ;
- planowanie kompleksowego wykorzystania środków rażenia /rakiety, lotnictwo, artyleria / ;
- przedstawianie dowódcy armii propozycji odnośnie wykorzystania sił i środków rażenia w działaniach armii ;
- realizacja kompleksowego wykorzystania środków rażenia;

- prowadzenie rozpoznania w zakresie potrzeb oddziałów raketowych oraz ścisła współpraca z oddziałem rozpoznawczym armii ;
- stawianie zadań bojowych oraz kierowanie ogniem i manewrem bezpośrednio podległych oddziałów raketowych i artylerii;
- utrzymanie w toku walki ciągłego współdziałania oddziałów raketowych i artylerii z innymi rodzajami wojsk oraz sąsiadami ;
- organizacja zaopatrzenia oddziałów armii w rakiety i amunicję artyleryjską przy współpracy z oddziałem organizacji zaopatrzenia kwatermistrzostwa armii ;
- kierowanie elaboracją rakiet oraz przesunięciami APTBR;
- stałe wszechstronne zabezpieczenie działań oddziałów raketowych i artylerii przy ścisłej współpracy z innymi komórkami dowództwa armii ;
- ciągła kontrola wykonywanych rozkazów i zarządzeń.

W związku z powyższym w toku prowadzenia działań istnieje potrzeba wyodrębnienia dwóch zasadniczych zespołów funkcjonalnych z następującymi zadaniami :

1. Z e s p ó ł p l a n o w a n i a :

- przedstawianie dowódcy armii propozycji użycia WRiArt ;
- opracowanie planów użycia WRiArt / ocena npla z punktu widzenia użycia WRiArt, przegrupowanie i przesunięcie, podział rakiet i amunicji artyleryjskiej na poszczególne zadania, planowanie uderzeń raketowo-jądrowych, kalkulacje związane z gotowością bojową, zabezpieczenie bojowe i materiałowe itd/;
- opracowanie wytycznych użycia WR i Art.;
- opracowanie punktu do rozkazu bojowego dowódcy armii oraz danych niezbędnych dla pracy poszczególnych komórek organizacyjnych dowództwa armii .

2. Z e s p ó ł d o w o d z e n i a :

- **znajomość** i posiadanie aktualnych danych o położeniu i stanie bojowym WRiArt.;
- stawianie zadań bojowych oraz kierowanie ogniem i manewrem bezpośrednio podległych związków i oddziałów WRiArt oraz utrzymywanie ich w stałej gotowości bojowej ;

- utrzymywanie ścisłej współpracy z poszczególnymi oddziałami dowództwa armii ;
- utrzymywanie w toku walki ciągłego współdziałania związków i oddziałów WRiArt. z innymi rodzajami wojsk ;
- stałe i wszechstronne zabezpieczenie działań związków i oddziałów WRiArt. w zakresie materiałowo-technicznego zabezpieczenia, łączności itp ;
- sprawozdawczość operacyjna ;
- wnioski z doświadczeń bojowych .

### 2.3A. ZESPÓŁ STANOWISKA WSPÓŁDZIAŁANIA LOTNICZEGO /SWL/.

Zespół stanowiska współdziałania lotniczego /SWL/ jest organem w ręku dowódcy armii lotniczej w zakresie współdziałania i kierowania działaniami lotnictwa na korzyść armii ogólnowojskowej.

Do zasadniczych obowiązków zespołu SWL należy:

1. W z a k r e s i e o g n i o w e g o w s p a r -  
c i a :
  - informowanie dowódcy armii o możliwościach lotnictwa działającego na korzyść armii oraz sposób wykorzystania wydzielonych sił i środków lotnictwa ;
  - planowanie użycia i wykorzystania wydzielonych sił i środków ;
  - współpraca z oddziałem zabezpieczenia działań bojowych wojsk w zakresie inżynieryjno-lotniskowego zabezpieczenia działań lotnictwa /opanowywanie lotnisk /;
  - dowodzenie działaniami bojowymi lotnictwa wykonującego zadania w zakresie ogniowego wsparcia ;
  - rozpoznanie i kierowanie pracą punktu naprowadzania naziemnego i oficerami naprowadzania lotnictwa /PNN i ONL/ przy taktycznych związkach ogólnowojskowych.
2. W z a k r e s i e r o z p o z n a n i a p o -  
w i e t r z n e g o :
  - planowanie taktycznego rozpoznania powietrznego ;
  - dowodzenie wydzielonymi siłami i środkami lotnictwa taktycznego rozpoznania powietrznego ;

3. W zakresie transportu powietrznego :

- planowanie wykorzystania transportu powietrznego/lotnictwo transportowe, śmigłowce / do przewozów taktycznych desantów powietrznych, grup dywersyjno-rozpoznawczych i środków materiałowego zabezpieczenia.

Ponadto zespół SWL odpowiada za utrzymanie współdziałania z poszczególnymi komórkami dowództwa armii w celu koordynacji wspólnych działań lotnictwa i wojsk armii.

2.5. Oddział obrony przeciwlotniczej.

Oddział ten jest koncepcyjnym i wykonawczym organem dowodzenia armii w zakresie planowania i użycia środków OPL, kierowanie nimi podczas odpierania nalotów nieprzyjaciela i organizacji systemu powiadamiania o sytuacji powietrznej oraz organizacji i utrzymania ścisłego współdziałania z sąsiednimi systemami OPL /OPK/.

Do zasadniczych zadań oddziału obrony przeciwlotniczej należy :

- planowanie całokształtu przedsięwzięć organizacyjno-technicznych związanych z kompleksowym wykorzystaniem środków OPL armii ;
- opracowanie przedsięwzięć mających na celu zapewnienie stałej gotowości bojowej podległych sił i środków w zakresie kompleksowego wykorzystania środków OPL armii ;
- realizacja kompleksowego wykorzystania środków OPL armii;
- ścisła współpraca z poszczególnymi oddziałami dowództwa armii w zakresie użycia środków OPL armii ;
- utrzymywanie ciągłego współdziałania z sąsiednimi systemami OPL /OPK/;
- dowodzenie środkami OPL podczas odpierania nalotów nieprzyjaciela /dowodzenie ogniowe /;
- opracowywanie niezbędnych dokumentów - jak w zał. nr 6.

W oddziale obrony przeciwlotniczej występują następujące zasadnicze kierunki pracy :

- planowanie użycia środków OPL armii ;
- ustalenie oraz przekazywanie zadań taktycznych i zaleceń koordynacyjnych podwładnym ;

- organizowanie systemu powiadamiania o sytuacji powietrznej ;
- zbieranie meldunków od podległych środków OPL ;
- utrzymywanie ścisłego współdziałania z innymi sąsiednimi systemami OPL /OPK/;
- dowodzenie środkami OPL podczas odpierania nalotów nieprzyjaciela /dowodzenie ogniowe /

W związku z powyższym w toku prowadzenia działań istnieje potrzeba wyodrębnienia dwóch zasadniczych zespołów funkcjonalnych z następującymi zadaniami :

#### 1. Z e s p ó ł p l a n o w a n i a :

- zbieranie meldunków o położeniu i stanie środków OPL /organicznych i przydzielonych / oraz przekazywanie im zadań bojowych, poleceń i wskazówek koordynacyjnych ;
- utrzymanie ścisłego kontaktu z oddziałami sztabu armii, rodzajami wojsk i służb w celu uzyskania danych do planowania i zabezpieczenia działań systemu OPL ;
- planowanie działań środków OPL / w tym współdziałającego lotnictwa myśliwskiego /;
- planowanie zabezpieczenia i współdziałania w systemie OPL ;
- opracowanie podstawowej dokumentacji bojowej;
- organizowanie powiadamiania wojsk o sytuacji powietrznej;
- utrzymywanie kontaktu z szefami OPL związków taktycznych oraz przekazywanie im wskazówek koordynacyjnych ;
- utrzymywanie współdziałania z sąsiednimi systemami OPL /OPK/.

#### 2. Z e s p ó ł d o w o d z e n i a :

- zbieranie informacji od ośrodków OPL o ich stanie i możliwościach zwalczania nieprzyjaciela powietrznego ;
- utrzymywanie trwałego kontaktu z komórką przelotów własnych samolotów ;
- podejmowanie decyzji do odparcia nalotu nieprzyjaciela i w związku z tym przekazywanie : komend, wskazówek koordynujących działalność ogniową środków OPL, poleceń wstrzymania lub otwarcia ognia oraz poleceń dotyczących utrzymania odpowiedniego stopnia gotowości bojowej przez środki OPL itp ;

- utrzymanie bezpośredniej łączności z SD sąsiedniego systemu OPL /OPK/ w celu informowania go o działalności ogniowej środków OPL;
- podejmowanie decyzji do odparcia nalotu npla i w związku z tym przekazywanie : komend, wskazówek koordynujących działalność ogniową środków OPL, poleceń wstrzymania lub otwarcia ognia oraz poleceń dotyczących utrzymania odpowiedniego stopnia gotowości bojowej przez środki OPL itp;
- utrzymanie bezpośredniej łączności z SD sąsiedniego systemu OPL /OPK/ w celu informowania go o działalności ogniowej środków OPL.

## 2.5. Oddział polityczny.

Oddział polityczny jest organem politycznym określającym w oparciu o uchwały KC, rozkazy MON i dowódcy armii oraz zarządzenia GZP i Zarządu Politycznego frontu główne kierunki pracy partyjno-politycznej w związkach taktycznych i oddziałach armii.

Do zasadniczych zadań oddziału należy :

- kierowanie bieżącą pracą partyjno-polityczną w podległych związkach taktycznych i oddziałach ;
- reagowanie na wytworzoną w wyniku działań bojowych sytuację w pasie działania armii ;
- organizowanie bezpośredniej pomocy, zwłaszcza w trudnych sytuacjach, dla aparatu politycznego związków taktycznych i oddziałów armii ;
- systematyczne przygotowywanie i przedstawianie dowódcy armii informacji o stanie moralno-politycznym wojsk własnych i nieprzyjaciela, nastrojach i zachowaniu się ludności rejonu działań, głównych przedsięwzięciach pracy partyjno-politycznej itp ;
- organizowanie i kierowanie pracą partyjno-polityczną nakierowaną na utrzymanie wysokiego stanu moralno-politycznego i bojowego żołnierzy armii ;
- prowadzenie pracy propagandowo-agitacyjnej wśród wojsk i ludności nieprzyjaciela, mającej na celu obniżenie jego zdolności do prowadzenia skutecznych działań bojowych ;

- opracowywanie i wydawanie materiałów propagandowych, popularyzujących czyny bojowe żołnierzy, mobilizujących do walki, kształtujących nienawiść do wrogów oraz umacniających więzy przyjaźni i braterstwa z sojusznicznymi armiami.

W toku działań bojowych istnieje potrzeba wyodrębnienia w Oddziale Komisji Partyjnej oraz czterech zespołów roboczych z następującymi zadaniami :

#### 1. K o m i s j a p a r t y j n a .

Komisja partyjna zajmuje się rozpatrywaniem spraw personalnych członków partii, prowadzi pracę nad wzrostem szeregów partyjnych, organizuje i kontroluje pracę wewnątrzpartyjną w związkach taktycznych i oddziałach armii.

#### 2. Z e s p ó ł o r g a n i z a c j i i p l a n o w a - n i a :

- opracowywanie zarządzeń i wytycznych do planowania i organizacji pracy aparatu politycznego, organizacji partyjnych, młodzieżowych i aktywu w podległych związkach taktycznych i oddziałach armii ;
- systematyczne analizowanie stanu moralno- politycznego wojsk armii oraz stanu pracy partyjno-politycznej w związkach taktycznych i oddziałach armii ;
- przygotowywanie i przedstawianie dowódcy informacji o stanie moralno-politycznym wojsk własnych, nieprzyjaciela i ludności rejonu działań oraz wniosków i propozycji w tym zakresie ;
- organizowanie współpracy i współdziałania z aparatem politycznym, organizacjami partyjnymi i młodzieżowymi związków taktycznych i oddziałów sąsiadujących z armią oraz z terenowymi organizacjami partyjnymi, organami władzy ludowej, a także z innymi organizacjami postępowymi w pasie działania armii ;
- koordynowanie przedsięwzięć wszystkich zespołów oddziału politycznego celem zapewnienia maksymalnej konkretności, operatywności, celowości i efektywności działania ;

- opracowywanie zarządzeń, wskazówek i innych dokumentów w zakresie działania politycznego i doprowadzenie ich do odbiorców.

3. Z e s p ó ł p r o p a g a n d y i a g i t a c j i :

- określanie w oparciu o uchwały KC, rozkazy MON, dowódcy armii oraz zarządzenia GZP, szefa oddziału politycznego głównych kierunków i treści pracy propagandowo-agitacyjnej w armii ;
- organizowanie i kierowanie pracą propagandowo-agitacyjną wśród żołnierzy armii, a także w porozumieniu z terenowymi organami władzy wśród własnej ludności cywilnej oraz wśród ludności cywilnej państw sprzymierzonych w strefie działania armii ;
- kierowanie pracą redakcji gazety armijnej i udzielanie pomocy redakcjom gazet związków taktycznych ;
- opracowywanie, wydawanie i rozpowszechnianie materiałów propagandowo-agitacyjnych ;
- popularyzowanie bohaterstwa i czynów bojowych całych jednostek i poszczególnych żołnierzy ;
- kierowanie działalnością armijnych ośrodków kulturalno-oświatowych i zespołów artystycznych, organizowanie różnorodnych form pracy oświatowej, kulturalnej i rozrywkowej ;
- systematyczne prowadzenie rozpoznania politycznego wojsk i ludności przeciwnika oraz organizowanie polityczno-psychologicznego oddziaływania na nieprzyjaciela i jego ludność cywilną w celu osłabienia ogólnego morale i wartości bojowej ;
- prowadzenie pracy politycznej wśród jeńców wojennych i wykorzystywanie ich do prowadzenia propagandy specjalnej ;
- organizowanie i kierowanie zaopatrzeniem związków taktycznych i oddziałów armii w sprzęt i materiały propagandowo-agitacyjne.

4. Z e s p ó ł   p r a c y   p a r t y j n o - p o l i t y -  
c z n e j   n a   S D   / K S D   / :

- systematyczne organizowanie dla całego stanu osobowego SD /KSD/ informacji politycznych, mających na celu zapoznanie i wyjaśnienie uchwał KC, dyrektyw i zarządzeń GZP, zarządu politycznego frontu, oddziału politycznego armii oraz innych dokumentów z zakresu pracy partyjno-politycznej ;
- systematyczne zapoznawanie stanu osobowego SD/KSD/ z sytuacją międzynarodową, stanem moralno-politycznym wojsk własnych, wojsk i ludności nieprzyjaciela, stanem moralnym ludności rejonu działań bojowych itp ;
- organizowanie systematycznego szkolenia politycznego dla stanu osobowego SD /KSD/ ;
- zaopatrywanie SD /KSD/ w aktualną prasę oraz materiały i sprzęt propagandowo-agitacyjny ;
- składanie szefowi oddziału politycznego okresowych i doraźnych meldunków o stanie moralno-politycznym i nastrojach stanu osobowego SD /KSD/.

2.6. Oddział wojskowej służby wewnętrznej /WSW/.

Oddział Wojskowej Służby Wewnętrznej Armii stanowi jeden z organów dowodzenia armii i podlega bezpośrednio Dowódcy Armii.

W oddziale WSW organizuje się trzy zespoły :

- zespół planowania ;
- zespół dowodzenia oddziałami WSW ;
- zespół kontrwywiadu.

Zakres zadań i obowiązków, zarówno oddziału WSW jak i poszczególnych zespołów, określają osobne regulaminy oraz specjalne zarządzenia i instrukcje.

Oddział WSW z reguły znajduje się na KSD -część oficerów WSW znajduje się na SD.

2.7. Organa sprawiedliwości.

Organa sprawiedliwości / Sąd, Prokuratura/ Armii organizacyjnie zostają podporządkowane bezpośrednio zastępcy dowódcy armii d/s politycznych, co jest uzasadnione ze względu na podobny, a<sup>w</sup> wielu wypadkach identyczny charakter problemów

rozwiązywanych przez organa polityczne i organa sprawiedliwości.

Takie podporządkowanie pozwoli odciążyć dowódcę od bezpośredniego zajmowania się działalnością organów sprawiedliwości oraz pozwoli skoncentrować wysiłki nad rozwiązywaniem problemów polityczno-dyscyplinarnych.

W organach sprawiedliwości wyodrębnia się dwa zespoły :

- zespół sądownictwa ;
- zespół prokuratury.

Szef oddziału politycznego /zastępca dowódcy armii d/s politycznych / sprawuje partyjno-polityczną kontrolę nad działalnością sądu i prokuratury.

W sprawie ferowania wyroków służba sprawiedliwości pozostaje niezawisła.

Z reguły sąd i prokuratura armii rozmieszcza się na KSD.

## 2.8. Kwatermistrzostwo.

Tyły armii, jako podstawowy organ zaopatrywania i obsługi wojsk, spełniają zasadniczą rolę w zabezpieczeniu współczesnych działań bojowych.

Wysokie tempo i duża manewrowość współczesnych działań bojowych, często i nieraz radykalnie zmieniająca się sytuacja na polu walki, stawiają przed tyłami armii zadanie natychmiastowego reagowania na potrzeby wojsk w zakresie zaopatrywania i ich obsługi.

Powyższe stwarza konieczność skrócenia do minimum czasu obiegu informacji związanej z planowaniem i realizacją zaopatrywania i obsługi wojsk, co wymaga odpowiedniego ustawienia strukturalnego i funkcjonalnego organów dowodzenia tyłami.

Za podstawę proponowanej struktury organizacyjnej przyjęto następujące założenia :

1. Ograniczenie czynności wykonywanych przez kwatermistrzostwo armii do zadań nieodzownie koniecznych w procesie dowodzenia tyłami.
2. Wyeliminowanie wszelkich funkcji dublujących się w dotychczasowym układzie /sztab kwatermistrzostwa armii, komórki fachowe służb kwatermistrzowskich i pozakwatermistrzowskich, szefostwo RBA/.
3. Odejście od tradycyjnego układu specjalistycznego organów dowodzenia tyłami do układu funkcjonalnego przystosowania do realizacji zadań o charakterze operacyjno-organizacyjnym / rezygnacja z wydziałów fachowych np. żywnościowego, mps itp/.
4. Przyspieszenie i uproszczenie procesu zaopatrywania i obsługi wojsk oraz obiegu informacji w procesie kierowania tyłami przez wyeliminowanie ogniwa RBA/połączenie RBA i KSD/.
5. Podporządkowanie kwatermistrzowi armii wszystkich służb związanych z zaopatrywaniem i obsługą wojsk/służba uzbrojenie, techniczna itd/.

Przewidując w perspektywie automatyzację i mechanizację procesów dowodzenia tyłami proponuje się zorganizować

w kwatermistrzostwie armii ośrodek informacyjno-obliczeniowy oraz dla potrzeb RBA stację maszyn ewidencyjno-statystycznych.

#### 2.8.1. Kwatermistrzowska grupa operacyjna.

Zamiast dotychczas doraźnie zorganizowanej, proponuje się stworzyć etatową grupę operacyjną pracującą na SD armii. Do podstawowych zadań tej grupy należałoby perspektywiczne, ramowe planowanie zaopatrywania i obsługi działań wojsk oraz wzajemna wymiana informacji z KSD o sytuacji bojowej i tyłowej. Współpraca ze sztabem armii podczas wypracowania i realizacji decyzji.

#### 2.8.2. Oddział organizacji pracy tyłów.

Oddział ten powinien zajmować się zagadnieniami ugrupowania i urzutowania tyłów armijnych, ich obrony i ochrony, planować rubieżę rozwinięcia tyłów związków taktycznych, regulować sprawy przydziału na zaopatrzenie, organizować dowodzenie tyłami, koordynować pracę komórek planowania innych oddziałów kwatermistrzowskich, nadawać ostateczną formę zasadniczym dokumentom.

W oddziale organizacji pracy tyłów zarysowują się dwa zasadnicze kierunki pracy :

- zbieranie i opracowywanie informacji oraz ramowe planowanie;
- realizacja decyzji kwatermistrza w postaci rozkazów, zarządzeń itp ;

W związku z powyższym w toku prowadzenia działań istnieje potrzeba wyodrębnienia dwóch zasadniczych zespołów funkcjonalnych z następującymi zadaniami.

#### 1. Z e s p ó ł i n f o r m a c j i i p l a n o w a n i a

- zbieranie i opracowywanie informacji o położeniu wojsk i tyłów /armia, dywizja / oraz o sytuacji bojowej ;
- aktualna znajomość decyzji, lub zamiaru walki dowódcy ;
- ścisła współpraca z Kwatermistrzowską Grupą Operacyjną ;
- ramowe planowanie organizacji tyłów oraz zaopatrywania i obsługi wojsk ;
- prowadzenie aktualnej mapy kwatermistrzowskiej ;
- przedstawienie kwatermistrzowi armii elementów do decyzji ;

- koordynacja pracy zespołów planowania oddziałów kwatermistrzowskich armii ;

## 2. Z e s p ó ł   k i e r o w a n i a   :

- opracowywanie zarządzeń wykonawczych kwatermistrza i bieżąca kontrola ich realizacji ;
- informowanie kwatermistrza o przebiegu realizacji zarządzeń ;
- nadawanie ostatecznej formy zasadniczym dokumentom kwatermistrzowskim ;

### 2.8.3. Oddział organizacji przewozów i kierowania ruchem .

Oddział ten realizuje całokształt spraw związanych z przewozami, zabezpieczeniem drogowym i kierowania ruchem w strefie armii za wyjątkiem pasa bezpośrednich działań bojowych. Posiada w swej dyspozycji i kieruje pracą jednostek transportowych i drogowych armii.

W oddziale organizacji przewozów i kierowania ruchem zarysowują się trzy zasadnicze kierunki pracy :

- planowanie i realizacja przewozów;
  - zabezpieczenie drogowe ;
  - kierowanie całością ruchu na zapleczu wojsk walczących.
- W związku z powyższym w toku prowadzenia działań istnieje potrzeba wyodrębniania dwóch-trzech zasadniczych zespołów funkcjonalnych z następującymi zadaniami :

#### 1. Z e s p ó ł   p r z e w o z ó w   :

- opracowanie planów przewozów ;
- kierowanie jednostkami transportowymi i kontrola realizacji przewozów ;
- ścisła współpraca z zespołami planowania oddziałów organizacji pracy tyłów i organizacji zaopatrywania.

#### 2. Z e s p ó ł   k i e r o w a n i a   r u c h e m   :

- planowanie i koordynacja ruchem wojsk operacyjnych, transportów zaopatrzeniowo-ewakuacyjnych itp. na zapleczu wojsk walczących ;
- prowadzenie aktualnego grafiku ruchu i kierowanie nim;
- ścisła współpraca z oddziałem operacyjnym sztabu armii.

Zespół kierowania ruchem można połączyć z zespołem przewo-  
zów.

3. Z e s p ó ł z a b e z p i e c z e n i a d r o g o w e g o
- planowanie zabezpieczenia drogowego ;
- ustalenie koncepcji wykorzystania sieci dróg w strefie tyłów armii ;
- określenie zakresu prac drogowych i stawianie zadań jednostkom drogowym.

#### 2.8.4. Oddział organizacji zaopatrywania.

W oddziale organizacji zaopatrywania skoncentrowane zostały problemy zaopatrywania wojsk we wszystkie rodzaje środków materiałowych sprzętu i uzbrojenia, dotychczas realizowane przez oddzielne komórki fachowe służb kwatermistrzowskich oraz rodzajów wojsk i służb.

Chociaż oddział ten jest organem planującym i dysponującym środkami materiałowymi armii i pozornie istnieje potrzeba wydzielenia zespołów fachowych jak np: zespół zaopatrywania w amunicję, w mps, w żywność itp., to jednak raczej operatywny, a nie fachowy kierunek pracy oraz dążność do minimalizacji ilości stanowisk nie dyktuje konieczności podziału go na zespoły fachowe.

Biorąc jednak pod uwagę potrzebę perspektywicznego planowania zaopatrywania na operację, z drugiej zaś strony problem bieżącego planowania zaopatrywania i kontroli realizacji w toku działań , zarysowuje się potrzeba wydzielenia dwóch zespołów.

W każdym zespole powinien znaleźć się specjalista od podstawowych rodzajów zaopatrzenia.

#### 1. Z e s p ó ł p e r s p e k t y w i c z n e g o p l a - n o w a n i a z a o p a t r y w a n i a :

- określenie limitów podstawowych rodzajów środków materiałowych na całą operację dla związków taktycznych i oddziałów armii ;
- planowanie pokrycia przewidywanych potrzeb w ogniwie front - armia i armia - związki taktyczne ;

- proponowanie rejonów rozmieszczenia i przesunięcia RBA w toku operacji ;
- sporządzanie planu zabezpieczenia materiałowego operacji.

2. Z e s p ó ł b i e ż ą c e g o p l a n o w a n i a i r e a l i z a c j i z a o p a t r y w a n i a :

- prowadzenie w jko ewidencji stanu zapasów materiałowych w wojskach i RBA ;
- bieżące planowanie zaopatrzenia wojsk walczących ;
- zgłaszanie potrzeb na dowóz oddziałowi organizacji przewozów ;
- wydawanie dyspozycji RBA w sprawach bieżącego zaopatrzenia wojsk ;
- organizacja manewru środkami materiałowymi między związkami taktycznymi armii.

2.8.5. Oddział organizacji obsługi technicznej.

Oddział organizacji obsługi technicznej będzie zajmował się planowaniem zabezpieczenia technicznego działań bojowych oraz bieżąco realizował - koordynował sprawy ewakuacji i napraw w toku walki.

W związku z tym należałoby wydzielić dwa zespoły. W skład każdego zespołu powinien wejść jeden specjalista do zabezpieczenia czołgowo-samochodowego, jeden - uzbrojenia i jeden oficer zapoznany z zagadnieniem obsługi technicznej pozostałego sprzętu /inżynieryjnego, łączności, chemicznego, intendenckiego itp/ ;

1. Z e s p ó ł p l a n o w a n i a :

- planowanie zabezpieczenia technicznego wojsk na całą operację /opracowanie planu / ;
- planowanie rejonów rozmieszczenia i przesunięcia pododdziałów i urzędzeń naprawczych ;
- planowanie organizacji ewakuacji uszkodzonego sprzętu i techniki.

2. Z e s p ó ł k i e r o w a n i a z a b e z p i e - c z e n i e m t e c h n i c z n y m :

- organizacja ewakuacji uszkodzonego sprzętu w toku walki;

- koordynacja pracy warsztatów naprawczych ;
- aktualizacja planów zabezpieczenia technicznego ;
- kontrola eksploatacji sprzętu technicznego w wojskach.

#### 2.8.6. Oddział służby medycznej.

Oddział służby medycznej jest komórką planującą i koordynującą zabezpieczenie medyczne wojsk walczących.

Biorąc pod uwagę, że armia nie posiada własnych szpitali, a więc nie stanowi oddzielnego etapu ewakuacji i pomocy medycznej, rola służby medycznej armii sprowadza się do wiązania etapu ewakuacji szczebla dywizyjnego z frontowym. Poza tym może armia oddziaływać na bieżący stan zabezpieczenia medycznego drogą przydziału dywizjom medycznych batalionów wzmocnienia. Podobnie jak w oddziale zabezpieczenia technicznego, zarysowuje się potrzeba wydzielenia zespołu planowania i realizacji.

#### 1. Z e s p ó ł p l a n o w a n i a :

- planowanie zabezpieczenia medycznego wojsk na całą operację ;
- planowanie organizacji ewakuacji medycznej /opracowanie planu / ;
- planowanie przydziału medycznych batalionów wzmocnienia ;
- postulowanie odnośnie rejonów rozwinięcia BSzF;

#### 2. Z e s p ó ł k i e r o w a n i a z a b e z p i e - c z e n i e m m e d y c z n y m :

- organizacja ewakuacji medycznej w ogniwie dywizja - BSzF;
- bieżące koordynowanie zabezpieczeniem medycznym w toku walki drogą przydziału medycznych batalionów wzmocnienia /bmv/ i manewr nimi ;
- kontrola stanu sanitarno-epidemiologicznego wojsk i tere-  
nu oraz wytyczne dla związków taktycznych w tym zakresie.

#### 2.8.7. Oddział kierowania RBA.

Oddział kierowania RBA spełniać będzie rolę dotychczasowego szefostwa RBA, częściowo wydziału planowania i ewidencji sztabu kwatermistrzostwa armii. W skład jego wejdzie także kilkusobowy zespół spełniający rolę ekspozytury Oddziału Organizacji Przewozów i Kierowania Ruchem.

Z charakteru i zakresu zadań oddziału wynika kilka kierunków pracy do stwarza potrzebę wydzielenia kilku zespołów funkcjonalnych.

1. Z e s p ó ł o r g a n i z a c y j n y :

- organizacja przesunięcia i rozwinięcia RBA ;
- koordynacja pracy między pozostałymi zespołami ;
- postulowanie w zakresie organizacji obrony i ochrony i rejonu rozmieszczenia RBA.

2. Z e s p ó ł r e a l i z a c j i z a o p a t r y w a n i a :

- realizacja planów zaopatrzenia materiałowego w układzie asortymentowym ;
- prowadzenie szczegółowej ewidencji i sprawozdawczości materiałowej wg składów i asortymentów towarowych ;
- kierowanie pracą poszczególnych składów ;
- organizacja za i wyładunku towarów;
- organizacja kolumn zaopatrzeniowych na kierunki poszczególnych związków taktycznych i oddziałów armii.

2.8.8. Komenda kwatermistrzowskiego stanowiska dowodzenia /KSD/.

Komenda kwatermistrzowskiego stanowiska dowodzenia /KSD/ organizuje rozmieszczenie, obronę, ochronę i przegrupowanie /przesunięcie / kwatermistrzowskiego stanowiska dowodzenia oraz zapewnia wyżywienie i wypoczynek całego stanu osobowego KSD.

Podstawowe zadania i czynności komendy KSD :

- na podstawie wytycznych kwatermistrza armii dokonuje ona wybcru rejonu KSD i rozmieszczenia w nim poszczególnych elementów ;
- bierze udział w rekonesansie nowego rejonu KSD ;
- organizuje obronę i ochronę KSD ;
- organizuje maskowanie KSD ;
- organizuje wyżywienie i odpoczynek stanu osobowego KSD;
- zapewnia porządek i bezpieczeństwo na KSD;
- opracowuje niezbędne dokumenty;
- kieruje pracą kancelarii.

Przedstawione propozycje struktury organizacyjnej tyłowych organów dowodzenia mają na celu odejście od tradycyjnego składu strukturalnego posiadającego tak wiele zbędnych komórek.

Wydaje się oczywistym, że tylko rezygnacja z detalicznych a nie realnych we współczesnych warunkach wymagań wysuwanych wobec komórek dowodzenia tyłami, przesunięcie akcentu z zagadnień wąsko specjalistycznych nad problematykę operacyjno-organizacyjną i śmiałe zmniejszenie liczebności sztabu wytyczają właściwy kierunek zmianom mającym na celu przyspieszenie obiegu informacji i w konsekwencji uoperatyzowanie procesu zaopatrywania i obsługi wojsk zgodnie z wymaganiami współczesnych działań.

Burzliwy rozwój środków automatyzacji dowodzenia pozwoli w niedalekiej przyszłości odciążyć pracowników sztabowych od bardziej pracochłonnych czynności, co przyspieszy proces otrzymywania optymalnych rozwiązań operacyjno-organizacyjnych.

Wydrukowano w 50 egz.

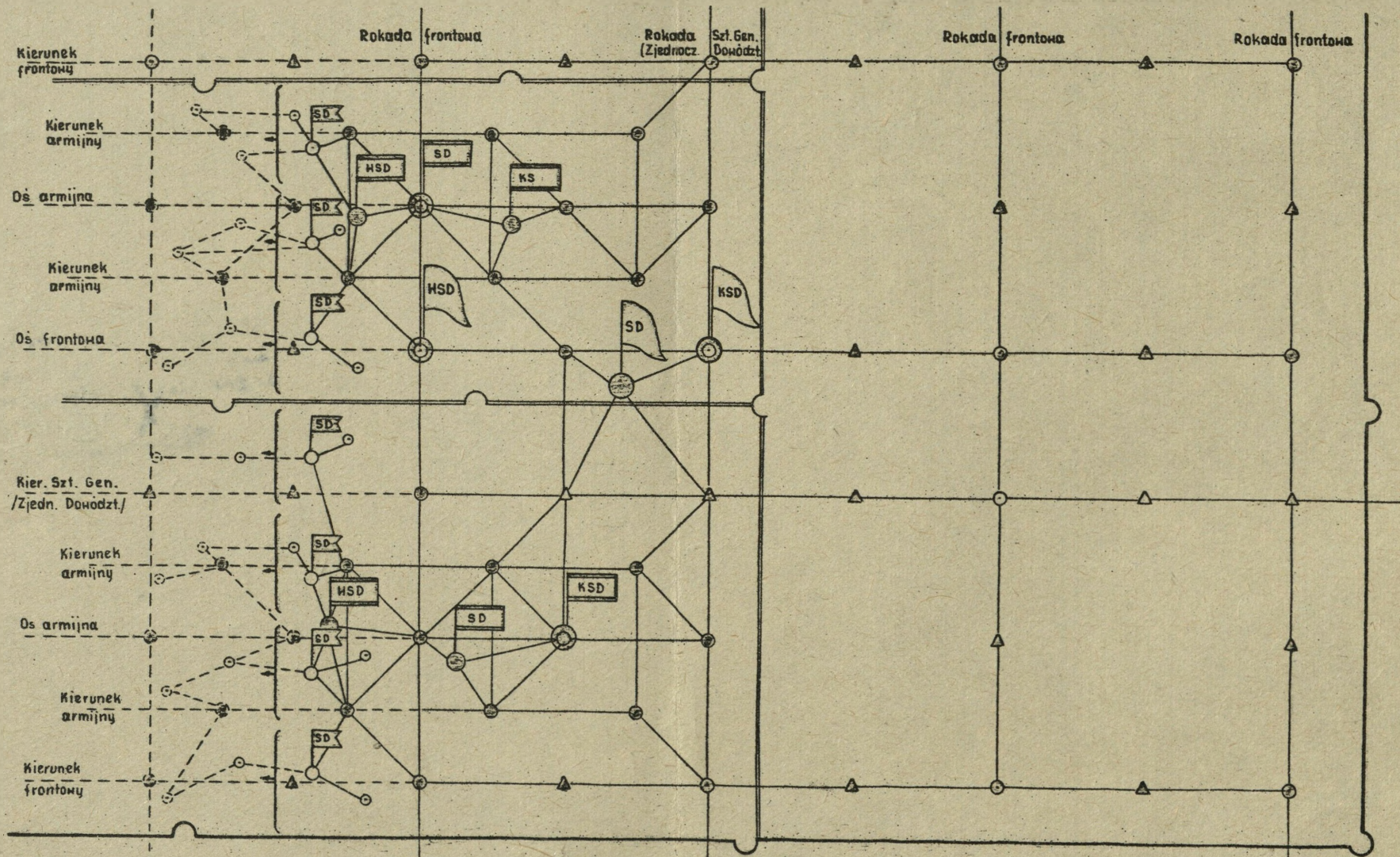
Egz. nr 1 - 50 - Bibl. Tajna

Wyk. ppłk Morawski  
Druk LC dnia 16.08.66r.  
Nr ks masz 02365/WW



1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
25.	Wydział planowania mater. i ewid.	-	8	-	-	-	8	-													- remontu sprzętu uzbrojenia do oddziału organizacji i obsługi technicznej;
26.	WAG /3/		5		4		9														
27.	Kancelaria		1		9		10		6	3	3		12								11/
28.	Komenda KSD		2		2		4														na bazie dowództwa wojsk raketowych i artylerii proponuje się zorganizować oddział środków rażenia.
29.	Grupa Oper.Kwat./6/	-	-	-	-	-	-		4				4		2					2	
30.	Oddział intendenty /7/		12		2		14														
31.	Oddział MPS		8				8		7	3			10		3						3
32.	Wydział finansów		3		1		4														
33.	Oddział komunikacji /8/		10				10		5	1			6		2						2
34.	Szef sł.sam.-czołg./9/		16		2		18		5	1			6		2						2
35.	Oddział uzbrojenia /10/		11				11														
36.	Oddział służby zdrowia		6				6		4				4		2						2
37.	Oddział ruchomej bazy armii								18	4	2		24		3						3
38.	Oddział WSW	-	-	-	-	-	-	-	6				6								
		2	101	-	23		126	1	63	12	5		81		18				4		
Ogółem armia		14	260	-	54	1	329	11	207	29	21		268		78				8	84	

# IDEOWY SCHEMAT ORGANIZACJI OSIOWO - ROKADOWEGO SYSTEMU ŁĄCZNOŚCI



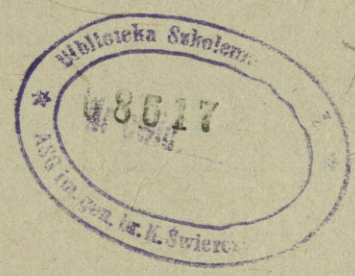
Wykonano w 50 egz.  
 Egz. nr. 1-50 - B.T.  
 Wyk. zespół oficerów  
 Kreslit: M.P.  
 Poz. 02230/wv

- Węzły łączności punktów dowodzenia frontu
- " " " " " " armii
- " " " " " " dywizji
- △ Pomocnicze węzły łączności
- △ Stacje pośrednie
- Linie polowe, telekomunikacyjne i radiolinie

2

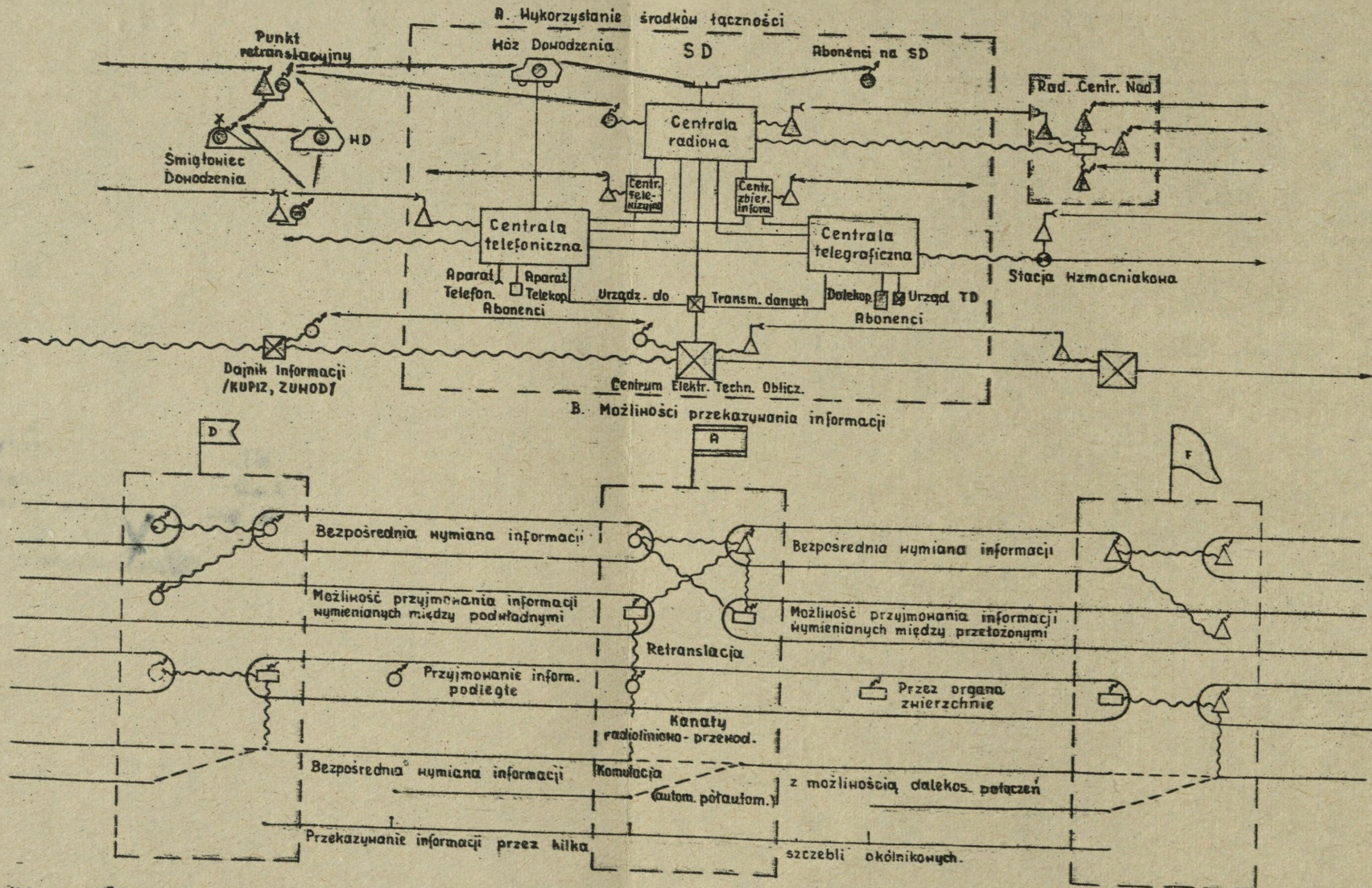
49

1



ARCHIWUM  
 BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ  
 KADRY SZYABU GENERALNEGO  
 m. gen. broni A. H. Swierczowski  
 36455

# IDEOWY SCHEMAT KOMPLEKSOWEGO WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW ŁACZNOŚCI DO PRZEKAZYWANIA INFORMACJI



Wykonano w 50 egz.  
 Egz. nr. 4-50-B.T.  
 Wyk. zespół oficerów  
 kreśl. M.P.  
 Poz. 02255/WN

4

~~2000~~

50



1

ARCHIWUM  
 BIBLIOTEKI SZKOLENIOW  
 KADENC. ZIEMI GENERALNEJ  
 gen. gen. broni K. Swierczowski

36455

# OGÓLNY ZAKRES ZADAŃ I OBOWIĄZKÓW DOWÓDZTWA ARMII

**TASNE**  
EGZ NR  
KS NR 02239/ww  
Załącznik Nr 6

ZAKRES, CZYNNOŚCI	STRUKTURA ORGANIZACYJNA	PION OGÓLNOWOJSKOWY							PION OGNIOWY		PION TYŁOWY							PION POLITYCZNY		FRONTOWY ODDZIAŁ ADMINISTRACYJNO-SZARENTYKOWY ARMII	UWAGI									
		ODDZIAŁY SZTABU ARMII							ODDZIAŁY		ODDZIAŁY KWATERMISTRZOSTWA ARMII							ODDZIAŁY												
		OPERAC.	ROZPOZ.N.	ŁĄCZ.N.	ZABEZP. DZIAŁAN.	KADR I UZUP.	KOMENDA SD	SRODKÓW RAZENIA	OPL	Grupa operac. kwat.	Organiz. prac. tył.	Organiz. zaopatr.	Org. prze- wozów i be- ruchem	Technic.	Sluzby Zdrowia	RBA	KOMENDA KSD	POLITYCZNY	SPRAWIE- DLI WOSCI			WSW								
PLANOWANIE DZIAŁAŃ																														
REALIZACJA PLANOWANIA (DOWODZ.)																														
ROZP.	ogólne		●		▲			▲	▲																					
	specjalne		●		▲			▲	▲																					
KIEROWANIE	ruchem wojsk operacyjnych i zaopatrzających	●										●																		
	klasycznymi środkami rażenia							●	●																					
	rakietami „ziemia - ziemia”							●	●																					
	rakietami „ziemia - powietrze”							●	●																					
	lotnictwem		▲	R					●	AW	●	M																		
ZABEZPIECZENIE OPERACYJNE	działaniami wojsk na zewnątrz granic walki	●		▲	▲							●	T																	
	działaniami wojsk na tyłach przeciwnika	◇	●																											
	działaniami wojsk na tyłach obszaru	●																												
ZABEZPIECZENIE TYŁOWE	Informowanie	●	▲	▲	▲			▲	▲																					
	Zapewnienie obiegu informacji			●																										
	inżynierijne	◇			●																									
	obrona przed bronią masowego rażenia	▲	▲	▲	●	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲		
	przeciwlotnicze	◇			●																									
	maskowanie operacyjne	◇			●																									
DZIAŁALNOŚĆ POLITYCZNA	przeciwdziałanie radioelektroniczne	◇	◇	◇	●																									
	topograficzne	◇			●																									
	hydrometeorologiczne	◇			●																									
	Powiadomienie i alarmowanie				●				▲																					
	Uzupełnianie stanów osobowych					●																								
	medyczno-sanitarne																													
	materialowe			◇	◇																									
	eksploatacyjne			◇	◇																									
	remontów i napraw			◇	◇																									
	wojskowe administrowanie obszaru tył. Armii	▲																												
	Zbieranie i uogólnianie doświadczeń	●	▲	▲	▲																									
	organizowanie pracy politycznej																													
działalność propagandowa i agitacyjna wśród wojsk własnych																														
działalność propagandowa i agitacyjna wśród wojsk przeciwnika																														
działalność propagandowa i agitacyjna wśród ludności cywilnej																														
praca polityczna na punktach dowodzenia Armii																														
praca partyjna i KMW																														
gotowość w celu utrzymania porządku i dyscypliny	●								▲																					
zabezpieczenie kontrwywiadowcze	◇																													
zabezpieczenie obrony, ochrony obsługi i porządku na punktach dowodzenia Armii	▲																													
<b>DOKUMENTY BOJOWE</b>																														
PLANY	ROZKAZ BOJOWY (w tym wyliczne do współdziałania)	■	●	▲	▲	▲																								
	PLAN OPERACJI	■	●	▲	▲	▲																								
	Plan rozpoznania	■	◇	●	◇	▲																								
	Plan organizacji łączności	■	◇	◇	●	▲																								
	Plan bojowego zabezpieczenia działań Armii (w tym: obrona, radioelektroniczne, hydrometeorologiczne, topograficzne, mask. op. opades i odryw.)	■	◇	◇	◇	●																								
	Plan użycia środków rażenia (rakiet, artyleria i lotnictwo wsparcia)	■	◇	◇	◇	●																								
	Plan obrony plot	■	◇																											
	Plan przegrupowania	■	●	◇	▲	▲																								
	Plan zabezpieczenia tyłowego	■	◇																											
	Plan pracy partyjno-politycznej	■	◇																											
	Plan obrony, ochrony i przesunięcia SD (w tym opades i odryw)	■	◇																											
	Plan kontrwywiadowczego zabezpieczenia operacji	■	◇																											
	Kalendarzowy plan przedsięwzięć przygotowania operacji	■	◇																											
	Plan organizacji uzupełnień kadrowych	■	◇																											
	Plan obrony, ochrony i przesunięcia KSD (w tym opades i odryw)	■	◇																											
	Plan kontroli	■	●																											
	DOKUMENTY DO WODZENIA WOJSKAMI	Zarządzenie do rozpoznania	■	◇	●		▲																							
		Zarządzenie łączności	■	◇		●																								
		Zarządzenie bojowego zabezpieczenia działań Armii	■	◇		●																								
		Zarządzenie do użycia środków rażenia	■	◇																										
Zarządzenie do obrony plot		■	◇																											
Zarządzenie do przegrupowania		■	●																											
Zarządzenie tyłowe		■	◇																											
Zarządzenie do pracy part-polit.		■	◇																											
Zarządzenie do obrony, ochrony i przesunięcia SD		■	◇																											
Zarządzenie do kontrwywiadowczego zabezpieczenia operacji		■	◇																											
Zarządzenie do obrony, ochrony i przesunięcia KSD		■	◇																											
Zarządzenie do przedsięwzięć kadrowych uzupełnienia i ewidencji		■	◇																											
Zarządzenie do kontroli	■	●																												
DOKUMENTY SPRAWOZDANIOWE	Dzienniki wydawanych ustnych rozkazów i zarządzeń	■	●	●	●	●																								
	Dzienniki działań bojowych	■	●	●	●	●																								
	Meldunki bojowe	■																												
	Meldunki rozpoznawcze	■																												
	Komunikaty rozpoznawcze	■																												
	Meldunki łączności	■																												
	Sprawozdania operacyjne	■	●																											
Sprawozdania tyłowe	■																													
DOKUMENTY SPRAWOZDANIOWE	Mapa informacyjna (sprawozdawcza)	■	●	▲	▲	▲																								
	Mapy specjalne	■	●	●	●	●																								

Nazwa Dokumentu	Kto ma prawo wydawać			Kto podpisuje			
	Dowódca	Zastępcy	Szefowie Oddziału	Dowódca Szef Sztabu	Zastępcy	Szefowie oddz.	Szefowie o-oddziału + szef sztabu
Rozkaz bojowy							
Zarządzenia							
Wyliczne							

Legenda:

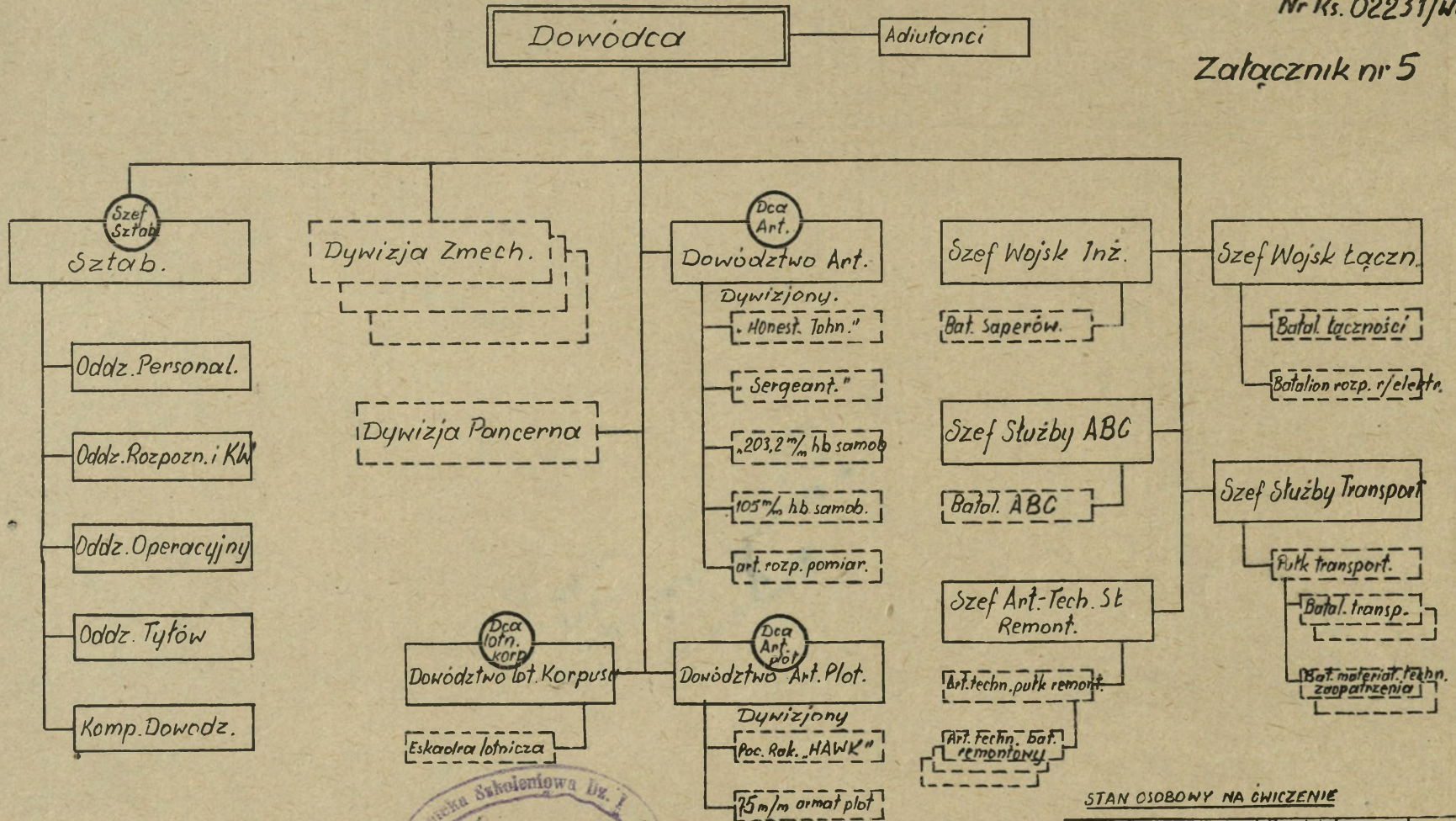
Znak	Opis
●	Realizacja zasadniczego zadania lub kierownicza rola
▲	Udział w wykonywanych zadaniach - współ-wykonaw.
◇	



# ORGANIZACJA DOWÓDZTWA KORPUSU ARMII (NRF)

Egz. Nr. 1  
Nr Ks. 02231/NW.

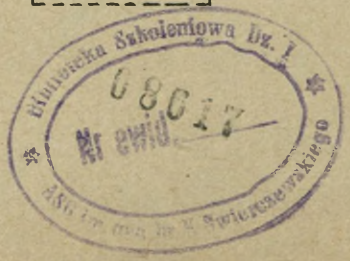
Załącznik nr 5



STAN OSOBOWY NA ĆWICZENIE

Opis specjalności	Dowództwo Korpusu			
	Dow	Duw		
1 Oddziałowo/skowi	6	4	4	14
2 artylerii	2	1	1	4
3 artylerii plot	2			2
4 Wojsk Inż.	2			2
5 Wojsk Chem.	1			1
6 Lotnictwa	4			4
7 Kwatermistrzostwa	2			2
8 Łączności	1			1
9 ogółem	20	5	5	30

Wykonano 50 egz.



7  
52

8



ARKADIUSZ  
 BIBLIOTEKI SZKOLENIOW  
 KADRENI SZLABY GENERACJE  
 ul. gen. broni K. S. 100  
 436455

52

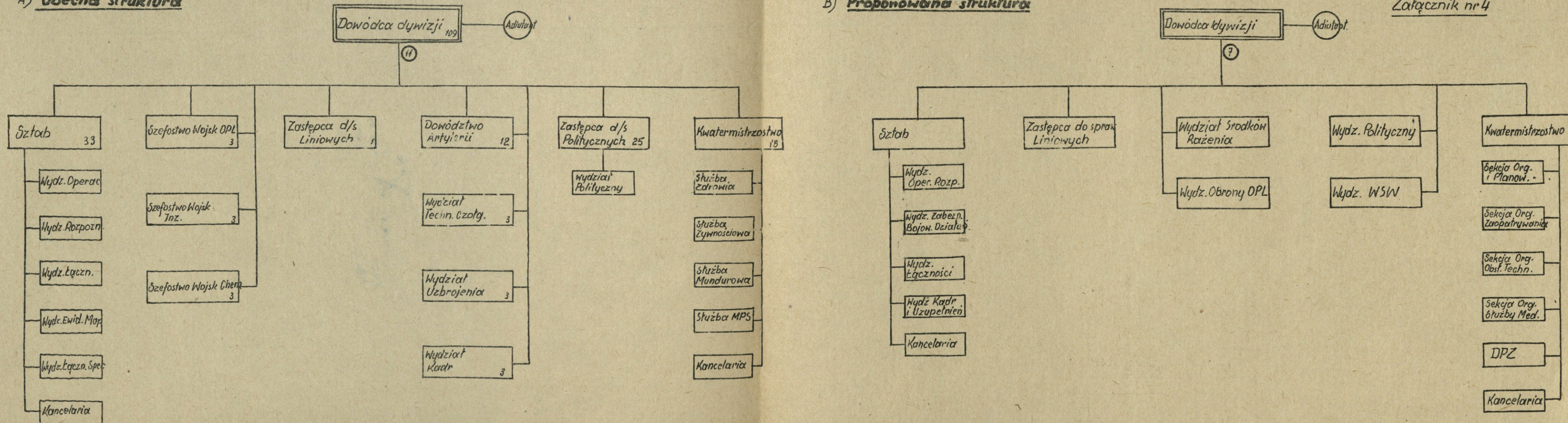
# STRUKTURA ORGANIZACYJNA DOWÓDZTWA DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ

*Dziękuję*  
Egz Nr. ....  
Nr Ks. 022.33/WN

## A) Obecna struktura

## B) Proponowana struktura

Załącznik nr 4

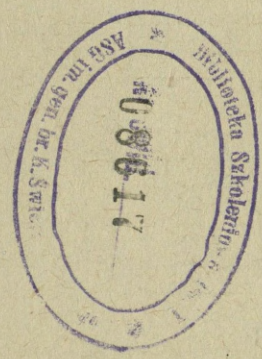


Wykonano 50 egz.

M

X

1

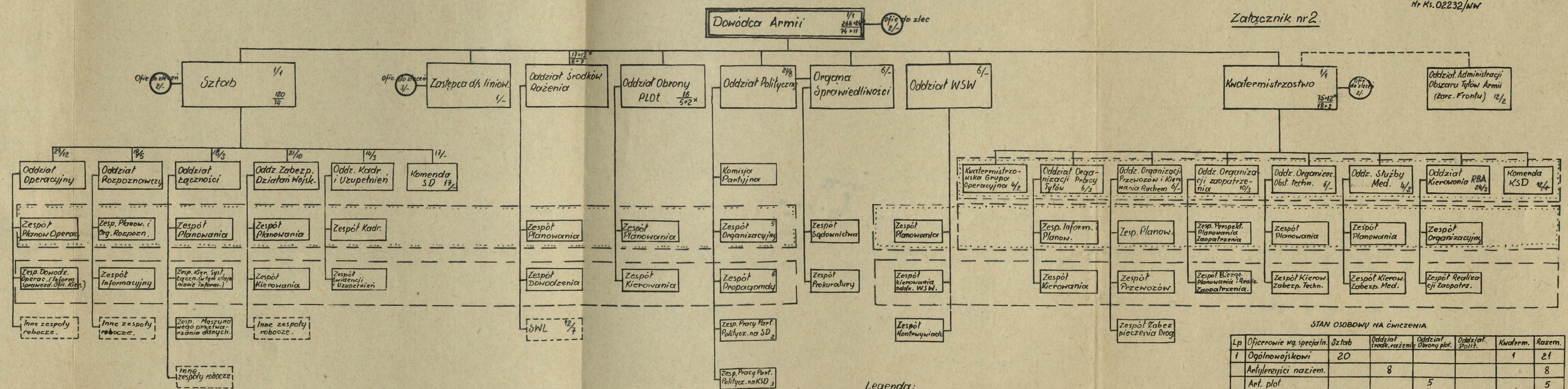


ARCHA W U M  
 ILLIPEKI SZOLENIOW  
 KADMI SZIARD GENERADII  
 W. gen. br. K. Szw...  
 436455-

# STRUKTURA ORGANIZACYJNA DOWÓDZTWA ARMII

Eqz. Nr. ....  
Nr Ks. 02232/NW

Załącznik nr 2.



Wykonano 50 eqz

### Legenda:

- - Poziom planowania
  - - " dowodzenia
  - \* - Komórki nie wchodzące organizacyjnie w skład armii
- Uwaga. W liczniku podano skład osob. aplikacyjn. w mianowniku - " - do ćwiczeń. w opisach innych specjalności ujęto 1 topografa, 1 meteorologa i 1 ofic. p. działania elektronicznego.

### STAN OSOBOWY NA ĆWICZENIA

Lp	Oficerowie wg. specjaln.	Sztab	Oddział Środk. Rażenia	Oddział Obrony plot.	Oddział. Politycz.	Kwaterm.	Razem.
1	Ogólnowojskowi	20				1	21
	Artylerzyści naziem.		8				8
	Art. plot			5			5
	Wojsk Inż.	3					3
	Wojsk Chem	3					3
	Wojsk Łączn.	3					3
		3					3
	Polityczni				3		3
	Kwatermistrzostwa					19	19
	lotnictwa i inne specjaln.	3	7	2			12
	Ogółem w armii	35 (m. tym dca)	15	7	3	20	80

12

[Redacted]

ARCHIWUM  
BIBLIOTEKI SZKOLENIA  
KADETÓW SZKOLENIA  
W G. P. 1912  
K36455

Biblioteka Szkolna  
18612  
1912

54

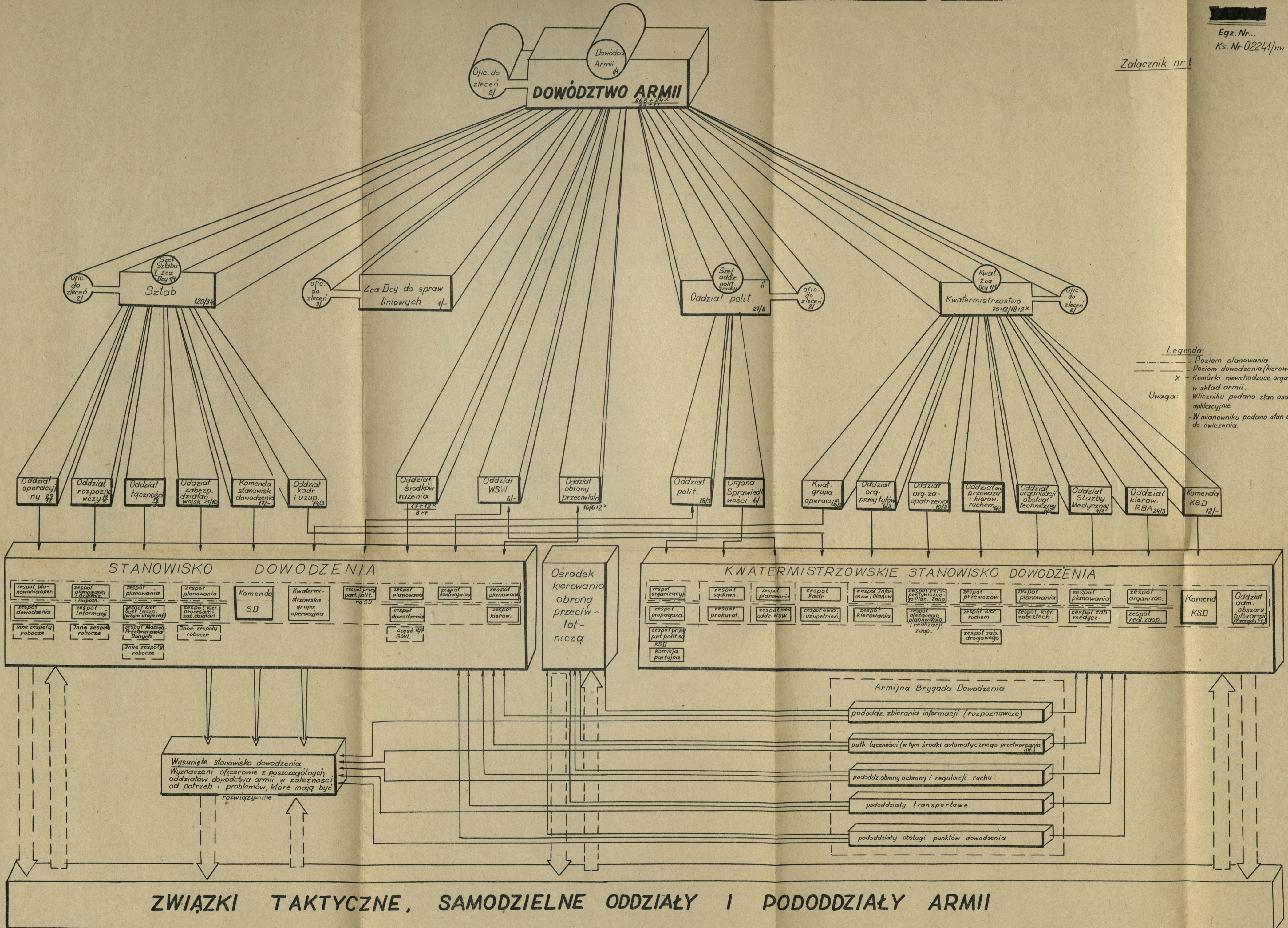
1

# PROJEKT STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ DOWÓDZTWA ARMII (wariant)

13

Egz. Nr...  
Ks. Nr 02241/wv

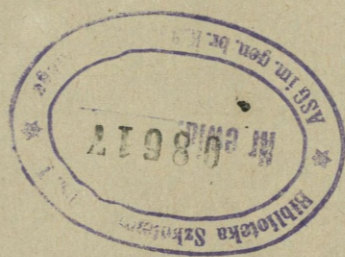
Załącznik nr 1



**Legenda:**  
 - - - - - Poziom planowania  
 - - - - - Dozium dowodzenia (kierowania)  
 x - Komórki niewchodzące organicznie w skład armii.  
 Uwaga: - W liczniku podano stan osobowy aplikacyjny  
 - W mianowniku podano stan osobowy do ćwiczenia.

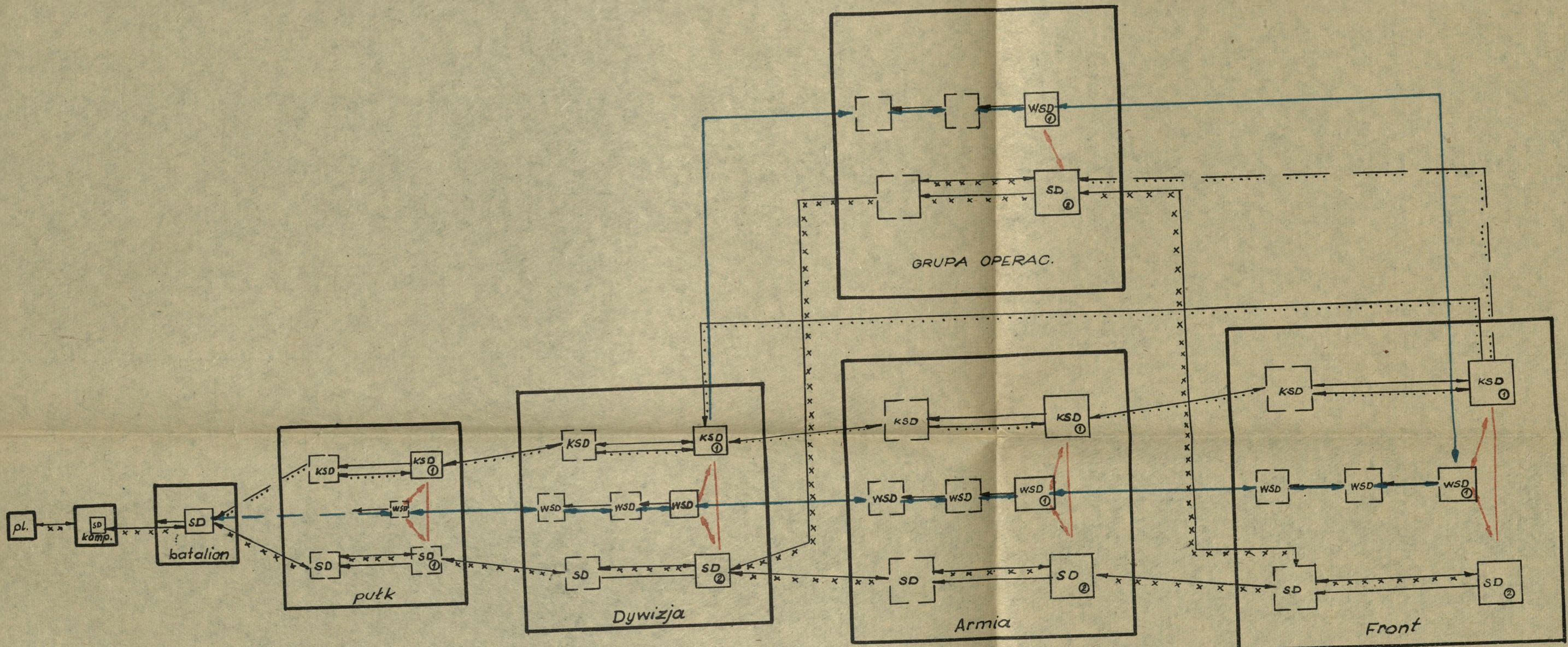
Wykonano 50 egz.  
ref. ppłk MORAWSKI  
kresl. Z.L. dn. 17.8.66.

1  
Könyvtár  
FELTÖRT SZÖVEG  
KÖNYV  
1936465



# IDEOWY MODEL STANOWISK DOWODZENIA I ICH PRZESUNIĘĆ W KOMPLEKSOWYM SYSTEMIE DOWODZENIA

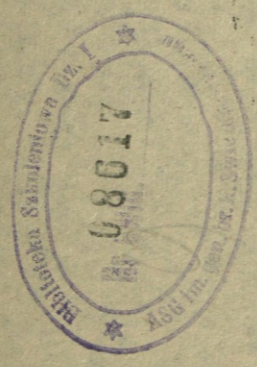
załącznik nr 9



- oś zmiany punktów dowodzenia
- łączność między punktami dowodzenia
- łączność stanowisk dowodzenia
- łączność kwatermistrzowskich stanowisk dowodz.
- łączność wysuniętych stanowisk dowodzenia
- ② Elektroniczne maszyny cyfrowe (liczba w kółku oznacza ilość)



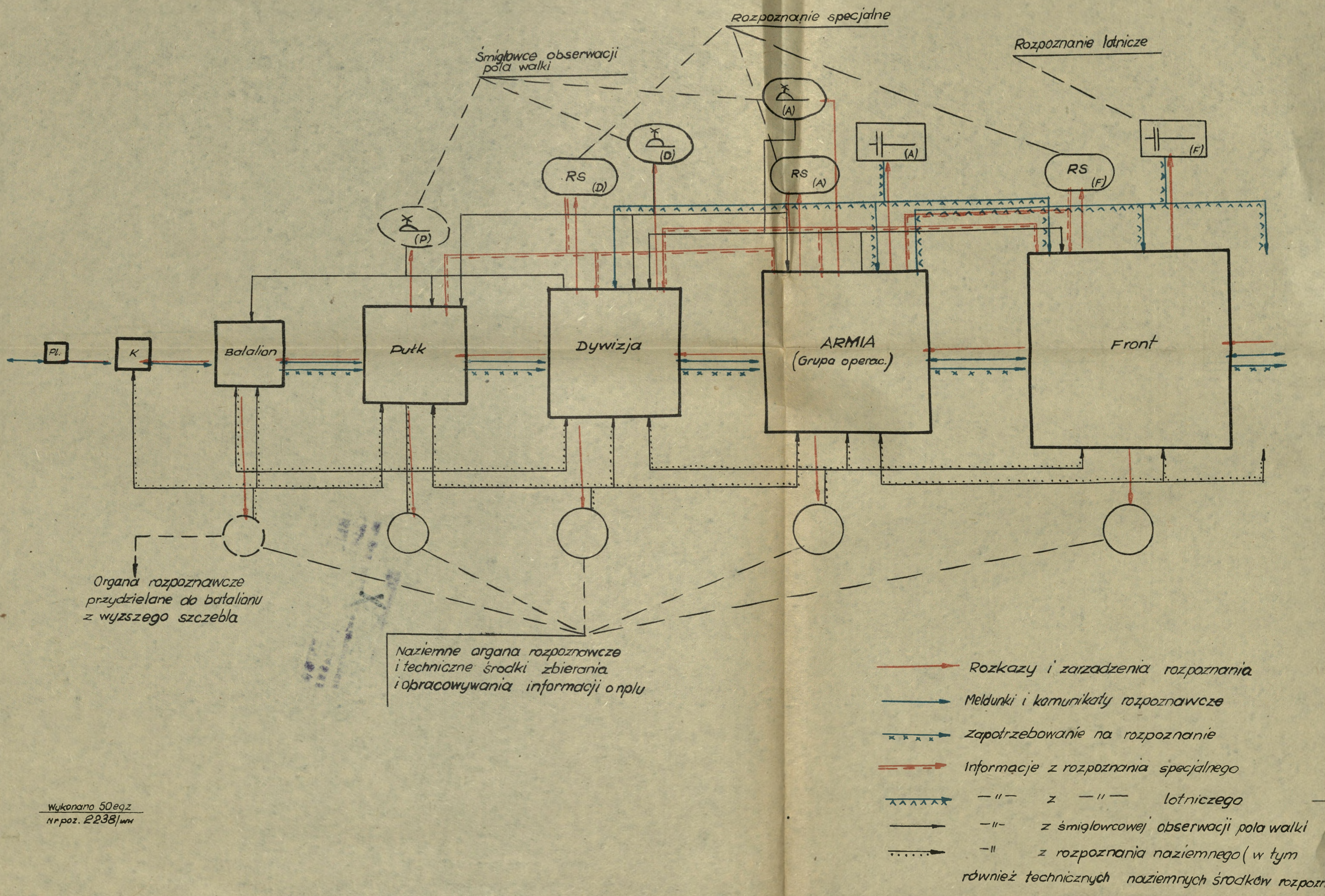
Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.



1

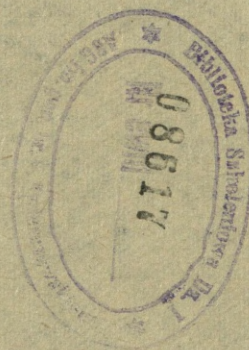
AKOBI WUM  
BIBLIOTEKI SZKOŁY  
KADZAN, SZIADU GENERALI  
12-00-1000 K. Szkoła  
236455

# IDEOWY MODEL KOMPLEKSOWEGO SYSTEMU ZBIERANIA INFORMACJI



Wykonano 50 egz  
 nr poz. 2238/wn

BŁOTNIKI SZKOLENIA  
 W KUCHI W U.  
 Kuchnia  
 836455



1